

АЙГЕАК

MEDIA

Gazet Qazaqstan Jurnalistika Akademiasynyn "Altyn Juldyz", Qazaqstan Jurnalistler odaqynyn Turar RYSQULOV jáne Sattar ERÝBAEV atyndaǵy sylyqtarynyn, "Altyn júrek" sylyǵynyn iegeri

№50 /sarsenbi/ 10 jeltocsan 2025 jyl

ЕЛІМІЗДЕГІ АЛФАШҚЫ ӘМБЕБАП КЕШЕН

Шымкент қаласының Елтай шағын ауданында өртке қарсы қызмет, жедел медициналық жәрдем және полиция бөлімшелерін бір аумақта шоғырландырған Қазақстандағы алғашқы әмбебап жедел қызметтер кешені ашылды. Бұл – еліміздің төтенше жағдайлар саласындағы инфрақұрылымды жаңғырту бағытындағы маңызды қадамдардың бірі. Салтанатты ашылу рәсіміне ҚР Төтенше жағдайлар министрі, генерал-лейтенант Шыңғыс Әрінов, Шымкент қаласының әкімі Ғабит Сыздықбеков, азаматтық қорғау ардагерлері және салалық департаменттердің басшылары қатысты.

«Аумақтарды дамыту жоспары» аясында жүзеге асқан бұл бірегей жоба қаланың қоғамдық қауіпсіздік жүйесін күшейтіп, төтенше жағдайларға жедел әрекет ету уақытын қысқартуға бағытталған. ТЖМ басшысы кешенге символикалық кілттерді табыстай отырып, жаңа нысан қызметкерлерінің тәулік бойы кезекшілікке толық дайын екенін атап өтті. Оның айтуынша, жедел қызметтердің бір аумақта орналасуы оқиға орнына бару уақытын едәуір қысқартып, халықты қорғаудың тиімділігін арттырады.

Жергілікті бюджет есебінен баржоғы алты айда салынған жаңа кешенде қызметтік бөлмелер, ГТҚК бекеті, оқу мұнарасы, асхана, оқу сыныбы мен спорт алаңы қарастырылған. Полиция және медицина қызметкерлеріне жеке бөлмелер, техникалық құралдарға арналған гараж және көлік тұрақтары да бар. Бұл жерде №8 өрт сөндіру бөлімі, жедел медициналық жәрдем бригадасы және полиция қызметкерлері орналасып, Елтай шағын ауданының 16,5 мыңнан астам тұрғынының қауіпсіздігін қамтамасыз етеді. Жыл соңына дейін мұндай екінші нысан Сәуле шағын ауданында ашылмақ, ал 2026 жылы қала аумағында тағы алты әмбебап кешен салу жоспарлануда.

Осы сапар барысында Шымкентте материалдық-техникалық құралдарды сақтау және арнайы автокөліктерді орналастыруға арналған заманауи ангар кешені де пайдалануға берілді. Жалпы аумағы 1920 шаршы метрді құрайтын бұл нысан ірі габитті техниканы, жабдықтарды және төтенше жағдайлар кезінде қажет резервтерді тиімді орналастыруға мүмкіндік береді. Ашылу рәсіміне де министр Шыңғыс Әрінов пен қала басшылығы қатысты. Жаңа ангар күштердің басқарылуын жақсартып, жедел әрекет ету дайындығын арттыруға ықпал ететіні атап өтілді. Бұл нысан – ТЖМ-нің материалдық-техникалық базасын нығайту жолындағы маңызды қадамдардың бірі.

Шымкентке жұмыс сапары барысында министр күрделі жөндеуден өткен №1 мамандандырылған өрт сөндіру бөліміне де барды. Инвесторлар есебінен жүргізілген жөндеу жұмыстары 2025 жылдың маусымынан бастап бірнеше ай бойы жалғасып, ғимараттың барлық қабаттары жаңартылды. Оқу сыныптары, душ бөлмелері, асхана, демалыс бөлмелері мен қызметтік кабинеттер қайта жабдықталып, инженерлік желілер толық ауыстырылды, фасады жаңартылды. Сонымен қатар бөлімше заманауи өрт сөндіру техникасымен, оның ішінде автоцистерналар және автосатылармен толықтырылды. Өрт сөндірушілердің дене дайындығын арттыруға арналған жаңа workout-аймақ та салынды.

Шолушы.

Өткен жұмада елімізде кәсіпкерлерді қолдап, ынталандыру мақсатында «Алтын сапа» және «Парыз» сыйлығының лауреаттарын, «Қазақстанның үздік тауары» атты жыл сайынғы дәстүрлі байқауы ұйымдастырылды.

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев көрме-конкурсының жеңімпаздарын марапаттау рәсімінде сөз сөйледі. Президент кәсіпкерлікті дамыту саясатының маңызды мәселелерін жиын барысында атап өтті.

Қасым-Жомарт Тоқаев:

EgovBusiness платформасы жұмыс істеп тұр. Соның арқасында мемлекет тарапынан көрсетілетін қызметтер қолжетімді бола түсті. Енді платформаны Бизнесстің цифрлық

мүмкін. Мұндай болжам бар. Қазір

рулер мен заңсыз қылмыстық қудалаудың алдын алу бойынша белсенді жұмыс атқарылып жатыр. Экономикалық қылмыстарды декриминализациялау жүргізілді.

Мұның бәрі «Заң мен тәртіп» қағидатының орныға түсуіне ықпал етеді. Бас Прокуратураның Заңсыз активтерді қайтару жөніндегі комитеті жыл соңына дейін Инвесторлардың құқығын қорғау жөніндегі комитет болып өзгереді. Ірі инвесторларға арналған «Жасыл дәліз» жүйесі іске қосылды. Енді оларға рұқсатнама құжаттары тез берілетін болды.

Мен Жолдауда жаңа инвестициялық кезенді бастау қажеттігін айттым. Қазір әлемде нарық және капитал үшін талас-тартыс күшейіп барады. БҰҰ Сауда және даму жөніндегі конференциясының (ЮНКТАД) мәліметіне сәйкес, дүние жүзі бойынша тікелей шетелдік инвестицияның нөпірі айтарлықтай өскен. 2024 жылы әлемде нақты секторға бағытталған инвестиция көлемі 11 пайызға, яғни 1,5 триллион долларға дейін қысқарған. Басқаша

ҮЗДІК КӘСІП ИЕЛЕРІ МАРАПАТТАЛДЫ

БІРІНШІ.

Кәсіпкерлер үшін салық, тариф және реттеу саясатының айқын әрі әділетті болғаны ерекше маңызды. Жаңа Салық кодексі мемлекет пен бизнес арасындағы ынтымақтастық моделін жаңғыртады. Кәсіпкерліктің орнықты дамуы өзара міндеттерді орындауға негізделетінін түсінгеніміз жөн. Осы орайда мемлекет қолайлы іскерлік орта қалыптастырады. Ал бизнес салықтан жалтармайды. Бұл дамыған, өркеніетті елдердің барлығына тән. Соған қарамастан маған бизнес тарапынан жаңа Салық кодексінің кейбір нормаларын іске асыру мәселесіне қатысты өтініштер түсіп жатыр. Өтініштердің мазмұны баршаға мәлім, олар бұқара-лық ақпарат құралдарында жариялануда. Үкімет оларды мұқият саралап, ақылға қонымды шешім табады деп ойлаймын.

Келесі жылы Қазақстандық тауар өндірушілер реестрі мен Тауарлардың ұлттық каталогы енгізілетінін де ескеруге тиіспіз.

Үкімет «Атамеке» палатасымен бірге осы жылдың соңына дейін бизнес-қоғамдастыққа зияны тимейтін жаңа нормалар енгізуді қамтамасыз еткені жөн.

ЕКІНШІ. Сарапшылардың бағалауынша, жасанды интеллект 2030 жылға қарай әлемдік ішкі жалпы өнімге 17 триллион доллардан 26 триллион долларға дейін пайда әкеліп, 78 миллион жұмыс орнын аша алады. Ал Қазақстан жағдайында цифрландыру мен жасанды интеллектіні енгізу ішкі жалпы өнімге 14 миллиард доллардан 20 миллиард долларға дейін кіріс әкелуі

картасымен өзара байланыстыру жұмысын аяқтау қажет. Сонымен бірге осы платформаға жергілікті атқарушы органдар көрсететін қызмет түрлерін қосу керек. Бұл шаралар кәсіпкерлердің біртұтас платформа арқылы өртүрлі қызмет алуына мүмкіндік береді.

ҮШІНШІ. Экономиканы сапалы дамыту үшін реформаларды жалғастыру керек. Алдымызда бизнес бетпе-бет келетін әкімшілік кедергілерді азайту міндеті тұр. Бұған дейін заңнаманы түгел тексеріп, оны жетілдіру жөнінде тапсырма берген болатынымын. Ол үшін Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігінің жанынан Интеллект арқылы реттеу орталығы құрылады. Міндетті талаптар тізімі енгізіледі. Сондықтан Үкімет пен бизнес-қоғамдықтың үйлесімді әрекет етуін, әсіресе, цифрлық ықпалдастықты күшейту керек. Кәсіпкерлер бюрократияның азайғанын сезінуге тиіс, яғни бұл өткеннің еншісінде қалуы керек. Үкімет пен қадағалаушы органдарға осындай міндет жүктеймін. Бағаның еркін нарық талаптарына сай қалыптасуы, мемлекет иелігінен жаппай шығару және икемді реттеу саясаты – экономиканың табысты трансформациясының кепілі.

ТӨРТІНШІ. Бизнесстің мүддесі мен құқығын қорғау мәселесі – біздің алдымызда тұрған аса маңызды міндет. Соңғы жылдары құқық және сот жүйесін жаңғырту үшін ауқымды жұмыс жүргізіліп жатыр. Әкімшілік әділет институты пайда болды. Бұл бас-тамалар қазірдің өзінде жақсы нәтиже бере бастады. Бизнессті негізсіз тексе-

айтқанда, жа»андық инвестиция биыл екінші жыл қатарынан құлдырап барады. Мұның негізгі себебі – үдей түскен геосаяси шиеленіс пен халықаралық жеткізу тізбегінің үзілуі. Сондықтан біз еліміздегі іскерлік ортаны жақсартуымыз керек. Бұл – Үкіметтің алдында тұрған маңызды айрықша мақсат.

БЕСІНШІ. Бизнессті мемлекеттік қолдау шараларының тиімділігін арттыру маңызды. Іскерлік белсенділікті одан әрі ынталандыру үшін шағын бизнесі қолдаудың бірыңғай бағдарламасын жедел қабылдаған жөн. Құжатта өңірлердің ерекшелігі мен кәсіпкерлерді нақты қолдау тетіктері қарастырылуға тиіс.

Жергілікті өнімге, білім мен заманауи технологияға басымдық беру айтарлықтай нәтиже әкелетінін тәжірибе көрсетті. Мысал ретінде Жапонияның халықаралық ынтымақтастық агенттігі (JICA) және «Атамеке» ұлттық палатасының қолдауымен жүзеге асқан «Бір ауыл – бір өнім» жобасын келтіруге болады. Ауыл-аймақтардан осындай ақылға қонымды өтініштер мен ұсыныстар жиі түседі. Мәселен, қой мен ірі қара терісін өңдейтін кәсіпорын ашу туралы бастаманы айтуға болады. Еге екенін қайдам, қанша жағдай өтсе де осы шаруаны Үкімет те, бизнес те қолға алмаған. Әйтсе де шағын және бизнес бұл кәсіппен айналысуға ниетті. Үкімет ортақ жауапкершілік қағидатына сай мемлекет пен бизнестің тиімді қарым-қатынас жасауына жан-жақты ықпал етуі керек. Бұл ауылдар мен шағын қалалардың дамуына тың серпін береді.

Ақорда.

МЕМЛЕКЕТ БАСШЫСЫ БІРНеше ЗАҒҒА ҚОЛ ҚОЙДЫ

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне мәдениет, білім беру, отбасы және мемлекеттік бақылау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Заңға қол қойды.

Аталған Заң арқылы Жер, Бюджет, Кәсіпкерлік, «Неке (ерлі-зайыптылық) және отбасы туралы», «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» кодекстерге, сондай-ақ «Қазақстан Республикасындағы тіл туралы», «Қазақстан Республикасындағы бала құқықтары туралы», «Мәдениет туралы», «Білім туралы» және «Педагог мәртебесі туралы» заңдарға өзгерістер енгізілді.

Түзетулердің бірінші блогы жетім және ата-ана қамқорлығынсыз қалған балаларды қорғаудың құқықтық тетіктерін күшейтеді.

Баланы асырап алу және көмекке толмағандарға қамқоршылықты немесе қорғаншылықты тағайындау барысында баланың туыстарына, ал олар болмаған жағдайда некеде тұрған адамдарға басым құқық беріледі.

Түзетулердің екінші блогына сәйкес, балалардың тамақтануына, тұрғын үйіне, медициналық көмегіне, білім алуына, тәрбиесіне және оларды сауықтыруға мемлекет бюджеті есебінен қаржы бөлінетін субъектілерге (объектілерге) қатысты мемлекеттің санитариялық-эпидемиологиялық бақылау мен қадағалау тәртібі «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Кодекстің, сондай-ақ «Қазақстан Республикасындағы бала құқықтары туралы» Заңның аясында реттелетін салаға жағқызылады. Сәйкесінше тиісті нормалар Кәсіпкерлік кодекстен алынып тасталады.

Түзетулердің үшінші блогы білім беру саласындағы кейбір түйткілді мәселелерді шешеді.

Бұдан былай техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдары Оқу-ағарту министрлігі бекітетін, осындай ұйымдар қызметінің жетістіктерін рейтингтік көрсеткіштерге сай бағалау әдістемесіне және оларды саралау қағидаларына сүйене отырып сараланады. Ал жоғары немесе жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының саралануы Ғылым және жоғары білім министрлігі бекітетін бағалау әдістемесі мен қағидаларына негізделеді.

Түзетулердің төртінші блогы мәдениет саласындағы бірқатар мәселені шешуге бағытталған.

Концерт өткізу кезінде фонограмма пайдалануға тыйым салынады (Бұл ереженің телевизиялық жазбаларға, концерт өткізуге арнайы бейімделмеген және арналмаған орындарға қатысы жоқ). Сондай-ақ авторлық құқық объектісі саналатын шығармаларды масс-медиада немесе онлайн-платформаларда жария түрде пайдаланған кез келген жағдайда авторды (авторларды) көрсету міндетті.

Кітапхана қорын байыту және сақтау шараларын қабылдау бұдан былай жергілікті атқарушы органдардың құзыретіне кіреді.

Заң мәтіні баспасөзде жарияланады.

Қаржы министрлігі жаңа Салық кодексі аясында салықтық әкімшілендіру тәсілдерін жаңғыртты. Көзделген мақсат – бизнеске түсетін әкімшілік жүктемені азайту, фискалдық бақылаудың сапасын жақсарту және салықтық процестерді барынша цифрландыру. Бұл туралы ҚР Қаржы вице-министрі Ержан Біржанов ОКҚ баспасөз мәслихатында айтты.

Ол салықтық әкімшілендірудің сервистік моделі қалай енгізіліп жатқанын түсіндірді.

«Салықтық әкімшілендірудің әр кезеңінде кеңестер мен консультациялар құралдары қарастырылған. Бұл функция салық декларациясын, оның ішінде арнайы салық режимдері бойынша, сондай-ақ жеке тұлғалардың кірістері мен мүлкіне қатысты декларацияны толтыру кезінде іске қосылады. Біз салық төлеушілерге есептілікті алғаш тапсыру кезеңінде қате жібермеуге көмектесеміз. Келесі кезеңдерде салықтарды бухгалтерлерге жүгінбей-ақ, оңай төлеуге мүмкіндік беретін сервистер қарастырылған», – деді Ержан Біржанов.

Спикердің айтуынша, ҚҚС төлеушіні тіркеу кезінде компания басшысын Digital ID (Face ID) арқылы аутентификациялау енгізілді. Вице-министрдің пікірінше, бұл функция жалған шот-фактураларды рәсімдеуді болдырмауға мүмкіндік береді.

«Кей жағдайда компанияларды үшінші тұлғаларға рәсімдеп, ЭЦҚ-ны алады,

САЛЫҚТЫҚ ӘКІМШІЛЕНДІРУДІ ЖАҒА ТӘСІЛДЕРІ

ал оның нақты басшылары мен құрылтайшылары кейін бұл компаниялардан бас тартады. Салдарынан салықтық міндеттемелерді орындау жүктемесі сатып алушыларға артылады. Мұндай жағдайлардың алдын алу үшін біз шот-фактураларды жазу кезеңінде Face ID рәсімін енгізіп жатырмыз», – деп түсіндірді вице-министр.

Оның берген мәліметіне сәйкес қазір 130 мың ҚҚС төлеуші бар, ал келер жылдан бастап олардың саны 30 мыңнан асуы мүмкін. Осыған байланысты декларация толтыру, электрондық шот-фактураларды жазу және салық жүйесінің ерекшеліктері бойынша оқыту жүргізу жоспарда бар.

«Салық төлеушілер декларациялар мен көптеген форманы шатастырып

алмау үшін салықтық есептілік формаларының санын қайта қарау тапсырылды. 2009 жылдан бүгінгі күнге дейін форма саны 44%-ға немесе 70-тен 41-ге дейін қысқарды. Нәтижесінде бекітілген 41 есептілік форма саны 30%-ға қысқарып, 28-і ғана қалды», – деп атап өтті вице-министр.

Маңызды жаңалықтардың бірі – салықтық есептілікті ұсынбағаны үшін «айыппұлдардан» бас тарту. Егер салық төлеуші декларацияны ұсынбаса, декларация көрсеткіштері нөлге тең етіп тапсырылған деп есептеледі.

Сондай-ақ вице-министр салықтық төуекелдерді басқарудың жаңа моделі туралы айтты. Қолданыстағы төуекелдерді басқару жүйесі бизнес тарапынан көптеген сұрақ туғызады, қолданылатын критерийлер мен олардың құпиялылығына қатысты шағымдар бар. Қазір МКК-де төуекелдер тізілімін қалыптастыру жұмыстары басталды.

Камералдық бақылау процесіне өзгерістер енгізілді. Енді оның аясында анықталған бұзушылықтар туралы емес, қарама-қайшылықтар жайлы хабарламалар жіберіледі.

«Бұл жағдайда салық төлеушіге қатысты қандай да бір шаралар қолданылмайды. Бірақ егер салық төлеуші біздің ескертулерді елемесе, онда оған шығыс операцияларын тоқтата тұруға тура келуі мүмкін», – деді Ержан Біржанов.

ЕЛІМІЗДЕ ЕТТІ МАЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫНЫҢ АВСТРАЛИЯЛЫҚ МОДЕЛІ ЕНГІЗІЛІП ЖАТЫР

Мемлекет басшысының өндірістің толық циклын құру жөніндегі тапсырмасы аясында 2024 жылдан бері етті мал шаруашылығында австралиялық тәжірибені енгізу бойынша 5 жоба іске асып жатыр. Олардың арасында жайылымдарды ротациялық пайдалану, малды жем-шөппен қамтамасыз ету, соңғы бордақмалызу кезеңінде арнайы құрама жемдерді беру, сондай-ақ құрама жем және қайта өңдеу кәсіпорындарын дамыту жобалары бар. Бұл шаралар өндіріс шығынын төмендетуге және 50 мың тоннаға дейін ет экспорттауға мүмкіндік береді. Бұл туралы ОКҚ алаңында өткен баспасөз конференциясында ҚР ауыл шаруашылығы вице-министрі Амангали Бердалиев мәлімдеді.

Вице-министрдің айтуынша, импортты алмастыру саясаты шеңберінде өнеркәсіптік құс фаб-

рикаларын салу жалғасып жатыр.

«Соңғы жылдары жалпы қуаттылығы 70 мың тонна құс етін құрайтын 6 құс фабрикасы пайдалануға берілді. Осындай жобаларды іске асыру есебінен қамтамасыз ету деңгейін 58%-дан 79%-ға дейін жеткізу мүмкін болды. Сонымен қатар айналым қаражатын толықтыруға арналған жеңілдетілген несиелеу тетігін іске қосу арқылы өндіріс көлемін 360 мың тоннадан 505 мың тоннаға дейін жеткізіп, қолданыстағы өндірістік қуаттарды толық пайдалану мүмкіндігі бар. Қолдаудың бұл түрі Аграрлық несиелік корпорациясы желісі бойынша кешеден бері көрсетіледі», – деп хабарлады Амангали Бердалиев.

Сондай-ақ ол 2026–2028 жылдары жиынтық өндіріс көлемі 241 мың тоннаны құрайтын 8 ірі инвестициялық жобаны іске қосу жоспарланғанын атап өтті. Мәселен, 2026 жылы жалпы қуаттылығы шамамен 50 мың тонна болатын 4 құс фабрикасы ашылады. Нәтижесінде келер жылы құс етмен қамтамасыз ету деңгейі 90%-ға жетеді, ал 2027 жылы ел тұрғындарын толық қамтамасыз етуге қол жеткізіледі.

Вице-министр сүт өндіру саласында Солтүстік Қазақстан облысының тәжірибесін тарату бағдарламасы аясында жалпы қуаттылығы 352 мың тонна болатын 63 сүт-тауар фермасы салынғанын хабарлады. Жыл соңына дейін тағы екі сүт-тауар фермасын ашу көзделген. Қалған 43 жоба құрылыс кезеңінде тұр және 2026 жылға дейін аяқталады. Бұл жобалар сүт өндірісін 600 мың тоннаға арттырып, ішкі сұранысты толық жабуға мүмкіндік береді.

СОЛТҮСТІКТІҢ БАРЛЫҚ АУДАНЫНДА ІТ-ОРТАЛЫҚТАР АШЫЛАДЫ

Солтүстік Қазақстан облысында өңірдің алдағы 5 жылға арналған цифрлық стратегиясы әзірленді. Ол цифрлық инновациялық дамытуға, экономиканың салаларын трансформациялауға және халықтың цифрлық құзыреттерін арттыруға бағытталған. Бұл жұмыс туралы толығырақ облыс әкімі Ғауез Нұрмұхамбетов ОКҚ алаңындағы баспасөз конференциясында айтып берді.

Оның айтуынша, өңір Quzylyar Creative Center алаңында ІТ мен креативтің

коллаборациясын енгізді.

«Креативтілік пен цифрландыруды біріктіре отырып, дарынды жастар мен инновациялық идеялар үшін қолайлы орта құрылды. Өңірдің аграрлық ерекшелігін ескере отырып, ауылдардағы цифрландыруды дамытуға басымдық берілді. Жуырда аудандық креативті «ІТ-орталық» ашылды. Алдағы уақытта осындай орталықтар облыстың барлық ауданында ашылады», – деп хабарлады өңір басшысы.

ҚЫЗЫЛОРДА ОБЛЫСЫНДА ПИЛОТТЫҚ ЖОБА ЕНГІЗІЛУДЕ

Қызылорда облысына жұмыс сапары барысында Премьер-министрдің орынбасары Қанат Бозымбаев «Әкімнің цифрлық жұмыс орны» пилоттық жобасының жүзеге асырылуымен танысты. Аталған жоба Мемлекет басшысының тапсырмасына сәйкес Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі тарапынан іске қосылған, деп хабарлайды Primeminister.kz.

«Әкімнің цифрлық жұмыс орны» жүйесі әлеуметтік-демографиялық өзекті деректер мен әрбір үй шаруашылығына қатысты ақпаратқа нақты уақыт режимінде қол жеткізуге мүмкіндік береді. Платформа әкімдерге біріктірілген деректер негізінде жедел басқарушылық шешімдер қабылдауға жол ашады, ақпараттың шашыраңқылығын азайтып, әкімшілік жүктемені төмендетеді.

Бүгінде жоба ел бойынша 34-тен астам ауылдық округте іске қосылып, әлеуметтік қолдау шараларының нақтылығын арттыруға, ашықтықты күшейтуге және қолмен жинақталатын есептерден аналитикалық басқару форматына көшуге мүмкіндік беріп отыр. Модуль «Цифрлық отбасы картасы» инфрақұрылымы негізінде жасалған және 30-дан астам мемлекеттік ақпараттық жүйемен ықпалдастырылған. Бұл әкімдерге халық, үй шаруашылықтары, қолдау шаралары, табыс, тұрғын үй және әлеуметтік осал топтар бойынша бірыңғай және нақты деректер көзіне қол жеткізуге жағдай жасайды.

Алдағы кезеңде жүйе жаңа мәліметтік блоктармен толықтырылмақ. Олардың қатарында салық деректері, субсидиялар мен әскери есепке алынғандар туралы ақпарат бар. Қазақстандағы барлық ауылдық округтерді жүйеге қосу 2026 жылдың бірінші жартыжылдығына жоспарланған.

Primeminister.kz

ЫЛҒАЛДЫ КӨП ҚАЗЕТ ЕТЕТІН ДАҚЫЛДАРДЫ ЕГУ ЛИМИТТЕРІ ҚАЙТА ҚАРАЛДЫ

Түркістан облысында егінге қажетті суды тиімді бөлу мақсатында вегетация кезеңіндегі күтілетін су көлемін ескере отырып, ылғалсүйгіш дақылдарды егу лимиттері қайта қаралды.

Премьер-министрдің орынбасары Қанат Бозымбаев Түркістанда 2026 жылғы вегетация кезеңіне дайындық мәселелеріне арналған отырыс өткізді. Жиынға су ресурстары және ирригация министрі Нұржан Нұржігітов, ауыл шаруашылығы министрі Айдарбек Сапаров, су шаруашылығы ұйымдарының, жергілікті атқарушы және құқық қорғау органдарының, сондай-ақ аймақтың шаруа қожалықтары өкілдері қатысты.

Кездесуге қатысушылар келесі жылға арналған трансшекаралық судың келу болжамдарын және алдағы суару кезеңінде су ресурстарын тиімді пайдалануды қамтамасыз ету шараларын талқылады. Шаруаларға су тапшылығы қаупін азайту үшін су үнемдеу технологияларын енгізудің маңыздылығы және ылғалды көп қажет ететін дақылдарды азайту қажет екені айтылды.

«Ашхабадта өткен Орталық Азия елдерінің Мемлекетаралық су шаруашылығын үйлестіру комиссиясының отырысында келесі жылы су келу көлемінің азаюы туралы болжам жасалды. Тоқтоғұл су қоймасының деңгейі рекордтық төмен көрсеткішке жету қаупі бар. Қазақстанның оңтүстігінде көктемнен бері жауын-шашын болған жоқ. Өкінішке қарай, бұл аймақтың барлық мемлекетінде кездесіп отырған табиғи процесс. Осыған байланысты, су үнемдеу технологияларын белсенді түрде енгізу және ылғалды көп қажет ететін дақылдарды егу лимиттерін қайта қарау өзекті болып отыр. Жаңа лимиттер 2026 жылғы вегетация кезеңіндегі күтілетін 10 млрд текше метр су көлемін ескере отырып есептеледі. Сонымен бірге лимиттердің сақталуы қатаң бақылауға алынады. Құқық бұзушылар кейін мемлекеттен мүмкін емес нәрсені талап етпеу үшін барлық жауапкершілікті түсінуі керек», — деді Қанат Бозымбаев.

Ауыл шаруашылығы министрлігінің мәліметі бойынша, Түркістан облысында алдағы вегетация кезеңінде күріш егілетін алқап 3,5 мың гектардан аспауға тиіс.

Вице-премьер Ауыл шаруашылығы мен Су ресурстары және ирригация министрліктеріне, сондай-ақ Түркістан және Қызылорда облыстары өкілдеріне жұмыс тобын құруды тапсырды. Олар екі аптаның ішінде облыстардағы су тұтыну лимиттерін анықтап, егіс алқаптарын лимиттерге сәйкес жоспарлап бекітуі тиіс.

Сонымен қатар Қанат Бозымбаев Су ресурстары және ирригация министрлігінің «Достық» трансшекаралық каналы бойына күріш егуге тығым салу ұсынысын қолдады. Күрішті тек «Қызылқұм» каналының бойында 3,5 мың

гектар алқапта су үнемдеу технологияларын қолдана отырып өсіруге рұқсат етіледі.

Диқандарға ауыл шаруашылық дақылдарын өртараптандыруға және көп су қажет етпейтін құрғақшылыққа төзімді дақылдарды өсіруге ерекше көңіл бөлу ұсынылды. Бұл ауыл шаруашылық өнімділігін арттыруға, азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз етуге және шектеулі су ресурстары жағдайында ауылдық жерлердің тұрақты дамуына мүмкіндік береді.

Суды үнемдеу және заманауи суару жүйелеріне көшуге ынталандыру мақсатында ұңғымаларды бұрғылау, инфрақұрылым тарту және су үнемдейтін жабдықтар сатып алу шығындарын өтеу үлесі 50%-дан 80%-ға дейін көтерілді. Егінге қажетті судың сараланған тарифі енгізілді: су үнемдеу технологияларын қолданатындарға субсидия мөлшері 60%-дан 85%-ке дейін артты, ал қолданбайтындар үшін субсидия жыл сайын 10%-ға азаяды.

2026-2028 жылдарға арналған жалпы трансферттер шеңберінде су үнемдеу технологияларын енгізуді және егінге қажетті су құнын субсидиялауды қолдауға бұрынғы үш жылдық кезеңмен салыстырғанда төрт есе көп қаражат бөлінді.

Бүгінде Түркістан облысында су үнемдеу технологиялары 82 мың гектар алқапта қолданылып жатыр, оның 18,7 мың гектарында жаңбырлатып суару, 63,3 мың гектарында тамшылатып суару жүйелері пайдаланылады. Қазақ су шаруашылығы ғылыми-зерттеу институтының есептеуінше, су үнемдеу технологияларын қолдану суды 20-30%-ға үнемдеуге мүмкіндік береді.

Сонымен қатар Мемлекет басшысының тапсырмасына сәйкес, «Ауыл аманаты» бағдарламасы жүзеге асырылып жатыр. Бұл бағдарлама ауыл тұрғындарының өмір сүру сапасын арттыруға бағытталған бюджеттегі микронесиелер ұсынады.

2026-2028 жылдары ауылды дамытуға 450 млрд теңге бөлу жоспарда бар, оның 68,7 млрд теңгесі Түркістан облысына ауыл кәсіпкерлігін кеңейту және кооперативтерді дамытуға бағытталған.

Қанат Бозымбаев «Ауыл аманаты» жобасын тек қаржылық қолдау механизмі ретінде емес, ауылды экономикалық жаңғыртудың маңызды құралы ретінде қарастыру керек екенін атап өтті. Келесі жылдан бастап ауылдық инфрақұрылымға қаржыландыру жалпы трансферттер арқылы жүзеге асырылады. Осыған орай «Ауыл – Ел бесігі» жобасы аясындағы барлық инфрақұрылымдық бастама облыстар мен аудандардың даму бағдарламаларына нақты енгізілуі керек. 2026-2028 жылдарға арналған жергілікті бюджеттерді жоспарлау кезінде өкілдерге өңірлік стандарттар жүйесі көрсеткіштерінің төмендеуіне жол бермеу үшін ауылдық инфрақұрылымды қаржыландыруды қамтамасыз ету тапсырылды.

ҚР Тәуелсіздік күні қарсаңында Мақтаарал ауданы Достық ауылдық округіне қарасты 3 мыңға жуық тұрғыны бар Ж.Қалшораев ауылына табиғи газ берілді. Ауылға көгілдір отынның қосылуына орай ұйымдастырылған шараға аудан әкімі Бақыт Асанов арнайы барып, тұрғындардың қуанышымен бөлісті. Өңір басшысы ауыл халқына жаңа мүмкіндіктің құтты болуын тілеп, бұл жобаның мемлекет тарапынан көрсетіліп отырған зор қолдаудың нәтижесі екенін атап өтті. Бұрындары сұйытылған газ баллондарын пайдаланып келген халық енді қауіпсіз өрі үздіксіз жылу көзіне қол жеткізді. Бұл қыс мезгілінде тұрғындарға барынша қолайлы жағдай жасаумен қатар, экологиялық тұрғыдан да тиімді шешім болмақ. Ауыл ақсақалдары мен тұрғындары аудан өкімдігіне және іске атсалысқан мамандарға алғыс-

МАҚТААРАЛДА 3 МЫҢҒА ЖУЫҚ ТҮРҒЫНЫ БАР АУЫЛҒА ГАЗ БЕРІЛДІ

тарын айтып, табиғи газдың келуі – ауыл өмірін жаңа арнаға бұратын қуанышты оқиға екенін жеткізді.

Аудан басшысының айтуынша, елді мекендерді газға қосу жұмыстары жоспарға сәйкес кезең-кезеңімен жүзеге асы-

рылып келеді. Бұл өз кезегінде өңір тұрғындарының өл-ауқатын арттырып, ауылдардың әлеуметтік инфрақұрылымын жаңа деңгейге көтермек. Жалпы 2026 жылы аудан 100 пайыз табиғи газбен қамтамасыз етілмек.

АРЫСТА 5 ГЕКТАР АЛҚАПҚА АЛМА БАУЫ БОЙ КӨТЕРДІ

«Таза Қазақстан» бағдарламасы аясында Арыс қаласында арнайы жеміс бағын құру жөнінде қала әкімі Қайсар Маңқараев тапсырма берген болатын. Осы мақсатта «Жасыл Арыс» КММ-і 5 гектар жерге 2 000 түп алма көшетін отырғызды. Көшеттер өңірде кеңінен суранысқа ие «Салтанат», «Бес жұлдыз» және «Золотой превосход» сорттарынан таңдалған. Бұл сорттар мол өнімділігімен, ерекше дәммен және 5-6

метрге дейін жететін биіктігімен ерекшеленеді.

Жасыларыстықтар жұмыстарды алдын ала тыңғылықты дайындықтан бастаған. Жер жыртылып, тегістеліп, арнайы техникамен стандартқа сай ұялар қазылды. Көшеттердің түптеріне қажетті тыңайтқыштардың толық құрамы енгізіліп, суғару үшін екі үлкен су қоймасы мен су ұңғымасы өзіндікпен.

«Қала басшысы жеміс бағын ұлғайту жөнінде нақты тапсырма берген еді. Осыған орай топырақ құрамын зерттеп, ең қолайлы үш сортты таңдадық. Алдағы уақытта тамшылатып суару жүйесін орнату жоспарымызда бар. Сөгіп салса, арыстықтардың өз алма бағы қалыптасады, — дейді «Жасыл Арыс» КММ директоры Бақтияр Асыллов.

Жаңа алма бағы Теміржолшы елді мекеніне баратын жолдың бойындағы 50 гектар арнайы аймақта орналасқан. Аумағы толық қоршалып, инженерлік дайындық жұмыстары толықтай аяқталған. Болжам бойынша, 2027-2028 жылдары ағаштар алғашқы өнімнің нышанын бермек.

АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫ ӨНІМДЕРІН ТЕРЕҢ ӨҢДЕУ ЖӨНІНДЕГІ ІРІ ЖОБАЛАРДЫҢ АУҚЫМЫН КЕҢЕЙТУГЕ БАҒЫТТАЛҒАН ШАРА ӨТТІ

Түркістан облысына ҚР Парламенті Сенатының Аграрлық мәселелер, табиғатты пайдалану және ауылдық аумақтарды дамыту комитеті іс-сапармен келді. Сапар барысында «SPK Turkistan» өндірістік парк пен «Түркістан» индустриалды аймағында атқарылып жатқан жұмыстармен танысты. Оның ішінде, көкөніс сақтау қоймасы, «BNK GROUP» ЖШС-нің жаңбырлатып және тамшылатып суғару жүйесінің өндірісімен және «Тұран су» МКК-нің тамшылатып суғару жүйесінің өндірісімен танысты.

Сонымен қатар, Түркістан қаласындағы Достық үйінде ауыл шаруашылығы саласын өртараптандыру және ауыл шаруашылығы өнімдерін терең өңдеу жөніндегі ірі жобалардың ауқымын кеңейту мәселелері бойынша комитеттің көшпелі отырысы өтті. Осы орайда, кездесуге Аграрлық мәселелер, табиғатты пайдалану және ауылдық аумақтарды дамыту комитетінің төрағасы Әли Бектаев, ҚР Ауыл шаруашылығы Вице-министрі Ербол Тасжүреков, Түркістан облысының әкімінің орынбасары Нұрбол Тұрашбеков, Түркістан облыстық мәслихатының төрағасы Нұрлы Әбішев және облыстық Ауыл шаруашылығы басқарма басшысы Файзулла Байдуллаев,

облыстық кәсіпкерлер палатасының директоры Асылан Ибадуллаев қатысты.

Жиында сөз алған ҚР Ауыл шаруашылығы Вице-министрі Ербол Тасжүрековтың сөзінше, 2026 жылы Түркістан облысында қуаттылығы жылына 150 мың тонна жүгеріні терең өңдейтін «Казкрахмал» ЖШС өндірістік кешенін іске қосу жоспарлануда. Онда крахмал өнімдері өндіріліп, 500 жұмыс орнын құру көзделуде.

Облыс әкімінің орынбасары Нұрбол Тұрашбековтың айтуынша еліміздегі жалпы өнім көлемінің 13% өңірге тиесілі. Осы ретте, биыл 10 айда 1 трлн 86 млрд теңгенің өнімі өндірілген. Сонымен қатар, биыл ауыл шаруашылығы дақылдары өткен жылдан 34 мың гектарға ұлғайып, 907 мың гектарға орналастырылған. Егіс құрылымына сәйкес, дәнді дақылдар көлемі 9 мың гектарға артып 342 мың гектарға, майлы дақылдар 2,4 мың гектарға артып 73 мың гектарға, мақта 38 мың гектарға артып 144,5 мың гектарға орналастырылған.

«Түркістан облысының агроөнеркәсіптік кешені Республикада ерекше орын алады. Республика бойынша өндірілген мақтаның - 100%, жүзімнің -82%, бақшаның - 75%, жеміс-жидектің - 40%,

көкөністің - 30%, жүгерінің - 27 облыстың еншісінде. Мал шаруашылығы бойынша өндірілген еттің 12%, сүттің 13% облысымыздың үлесінде. Бұл облыстың ауыл шаруашылығымен қатар, қайта өңдеу және тоқыма өнеркәсібінің ауқымды шикізат базасы ретінде қалыптасып, еліміздің азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз етудегі жоғарғы әлеуетін көрсетеді. Ағымдағы жылы су үнемдеу технологияларын 27 мың гектарға енгізу жоспарланып, нақты 59 мың гектар алқапқа орналастырылды. Сонымен қатар, 2026 жылға жылдық қуаттылығы 30 мың гектар алқапты құрайтын 2 кәсіпорын іске қосылды. Сондай-ақ, ауыл шаруашылығын шикізат өндіруден дайын өнім шығаруға бейімдеу мақсатында облыста үш кластерлік жобаны іске асыру жұмыстары басталды. Оның ішінде, мақта шикізатына экспорттық тәуелділікті жою бағытында, мақта-тоқыма кластерін құру бойынша 5 жоба жүзеге асырылады. Жобалардың өңдеу қуаттылығы жылына 193,3 мың тоннаны құрайды, 7 мыңнан астам жұмыс орнын құру көзделуде», — деді Нұрбол Тұрашбеков.

Бетгі дайындаған:
Арайлым
ӘДІЛХАНҚЫЗЫ.

Шымкент қаласында ұлттық мұраның мәйегін жас ұрпақ бойына сіңіру мақсатында Ж. Шанин атындағы академиялық қазақ драма театрының сахнасында ұйымдастырылған оқушылар арасындағы «Мен елімді жырлаймын» республикалық айтысы өтті. Қала әкімдігінің қолдауымен өткен бұл жыр додасына елдің 14 өңірінен келген 16 дарынды жас ақын жиналды.

Айтысқа дайындық жұмыстары 5 желтоқсанда «Қаратау» дәстүрлі өнер мектебінен басталды. Бұл күні жас ақындар еліміздің белгілі айтыскерлерімен жүздесіп, шеберлік сағатына қатысты. Шығармашылық тәжірибемен бөлісіп, ақындық өнердің қыр-сыры туралы бағыт-бағдар берген ұстаздар қатарында Анар Жаппарқұлова, Өміржан Көпбосынов, Біржан Байтуов және Нұрлан Есенқұлов болды. Соңғы жылдары арнайы айтыс сыншыларын ашып, жүйелі жұмыс жүргізіп келе жатқан Қаратау дәстүрлі өнер мектебі бүгінде республикамыздағы айтыс орталықтарының біріне айналып үлгерді. Оның нақты дәлелі, жуырда ғана осы мектептің шәкірттерінің «Қола домбыра»

айтысында жеңіске жетуі болды.

Айтыстың әділ бағасын беру үшін құрамы беделді мамандардан тұрған қазылар алқасы шақырылды. Жыр сайысына филология ғылымдарының кандидаты, Құрмет орденінің иегері, республикалық айтыстардың жеңімпазы Серікзат Дүйсенғазы төрағалық етсе, алқа құрамында Бекарыс Шойбеков, Жансая Мусина, Өміржан Көпбосынов және Анар Жаппарқұлова болды. Қазылардың бұл құрамы жас ақындардың өнерін жан-жақты бағалауға

14 ӨҢІРДІҢ ЖАС АҚЫНДАРЫ РЕСПУБЛИКАЛЫҚ АЙТЫСТА БАҚ СЫНАДЫ

мүмкіндік берді.

Айтыстың ашылуында сөз алған Серікзат Дүйсенғазы ұлттық өнердің тәрбиелік мәнін атап өтіп, Шымкент төрінде өтіп отырған бұл додаға ерекше бағасын берді. Оның айтуынша, Мұхтар Әуезовтің айтысты дала театры деп атауы бекер емес, себебі айтыс – қазақтың сөз өнерін ғана емес, сахна мәдениетін, актерлік шеберлікті, эмоциялық жеткізу өнерін тұтастай қамтитын күрделі жанр. Осы тұрғыдан алғанда, балапан ақындардың дәл кәсіби театр сахнасында өнер көрсетуі ұлттық өнерді құрметтеудің және жас ұрпаққа дұрыс бағыт сілтеудің белгісі болмақ.

МЕГАПОЛИСТЕ МҰЗ АЙДЫНЫ БАР

ты, жарықтандырудың заманауи жүйесі, тынығуға арналған аймақтар және коньки жалға беру пункттері қарастырылған. Инвесторлар орнатқан тоңазытқыш құрылғылардың арқасында ауа райы құбылмалы болса да, мұз сапасы тұрақты сақталады. Бұл – қысқы маусымның үздіксіз өтуіне мүмкіндік беретін маңызды фактор.

Жақын уақытта Арбатта және «Мұз сарайының» жанында тағы екі жаңа сырғанақ алаңы пайдалануға берілімек. Осылайша қаладағы қысқы белсенді демалыс локациялары көбейіп, отбасылық және достық серуендерге қолайлы инфрақұрылым кеңейе түседі.

Өз коньки бар азаматтар мұз айдындарына тегін кіре алады, ал жабдығы жоқтар үшін жалға алу қызметі қолжетімді.

Бұл бастама Шымкенттің туристік беделін күшейтіп, қалаға келетін қонақтарға жаңа әсер сыйлайды. Қыстағы ашық мұз айдындары мерекелік атмосфера қалыптастырып, фотосуретке түсетін тартымды орындарға, түрлі іс-шаралар мен фестивальдер өткізілетін кеңістікке айналады. Мұндай нысандар қала экономикасына да оң әсер етіп, қызмет көрсету саласының дамуына жол ашады.

Қыс маусымын қызықты өткізу үшін барлық тұрғындар мен меймандарды мұз айдындарының жабдықтарына ұқыппен қарауға, тәртіп пен қауіпсіздік ережелерін сақтауға шақырамыз. Шымкенттің қысқы көркін бірге тамашалап, белсенді демалыстың жаңа мүмкіндіктерін пайдаланыңыздар!

Биылғы қыс Шымкент қаласына ерекше серпін әкелмек. Қалада алғаш рет Астана алаңында ашық аспан астында жұмыс істейтін мұз айдыны іске қосылды. Алдағы демалыс күндері осы аумақта екінші сырғанақ алаңы ашылып, белсенді өмір салтын ұнататын тұрғындармен қонақтардың қызығушылығы арта түсуі күтілуде.

Қыста уақытты тиімді өткізуге арналған жаңа демалыс аймақтарын қалыптастыру бастамасы қала басшылығының тапсырмасына сәйкес жүзеге асырылып отыр. Басты міндет – шымкенттіктер мен қалаға келушілерге жайлы, қауіпсіз әрі мазмұнды қысқы демалыс ұсыну. Мұндай жобалар Шымкенттің тек жазда ғана емес, қыс мезгілінде де туристерге тартымды бағытқа айналып келе жатқанын көрсетеді.

Жаңадан ашылған мұз алаңдары барлық қауіпсіздік талаптарына сай жабдықталған: біркелкі мұз қаба-

ҚАЙТАРЫМСЫЗ ГРАНТ – КӘСІПКЕРЛІККЕ ҚОЛДАУ

Шымкент қаласында биыл әлеуметтік тұрғыдан қолдауды қажет ететін 431 азаматқа комиссияның оң шешімімен 400 АЕК-ке дейінгі мемлекеттік қайтарымсыз гранттар берілді. Қаржылай қолдауға ие болғандардың көпшілігі бөлінген қаражатты мақсатқа сай пайдаланып, өздерінің шағын кәсібін дамытуға кірісіп кеткен.

Осындай жандардың бірі – көп балалы ана, қала тұрғыны Ақмейір Қабылбек. Ол грантқа құжат тапсырып, жобасын комиссия алдында қорғау барысында жақсы нәтижеге қол жеткізген. Соның арқасында 400 АЕК көлеміндегі грантқа ие болып, ерекше қажеттіліктері бар балаларға арналған түзету және дамыту орталығын ашу арманын жүзеге асырды.

2025 жылғы есептік көрсеткіштер бойынша 400 АЕК сомасы 1 572 800 теңгеге тең. Кәсіпкер бұл қаражатқа ерекше балаларға арналған тренажер-велосипед, электрлі жүру жолақ-

тары, батут, татами, орындықтар және логопедиялық жабдықтар сатып алған. Ал орталық орналасатын ғимаратты өз қаражаты есебінен жалға алып, жұмысын бастап отыр.

Қазіргі таңда орталықта 5 жасқа дейінгі ерекше қолдауды қажет ететін 20 балаға логопед, АВА-терапевт, сенсорлық интеграция маманы және АФК бойынша маман қызмет көрсетуде. Бұл орталық балалардың дамуына ғана емес, ата-аналар үшін де кәсіби көмек алуға үлкен мүмкіндік ұсынып отыр.

Айта кету керек, грант иелерін анықтау кезінде комиссия жобаның жүзеге асу мүмкіндігіне, оның экономикалық тиімділігіне, сұраныс деңгейіне және өтініш берушінің саладағы тәжірибесіне ерекше назар аударады.

Сонымен қатар, грант қаражатын тұрғын үй немесе жер телімін сатып алуға, несие қарыздарын жабуға және акцизделетін өнімдерді өндіруге пайдалану қатаң түрде шектеледі.

АҒАСЫНА АҒЗАСЫН СЫЙПАДЫ

ған терапия бүйрек қызметін уақытша алмастырып, науқастың күнделікті өмір сапасына елеулі әсер етеді. Гемодиализ аппараты демалыс күндері жұмыс істемегендіктен, науқас сенбі және жексенбі күндері келесі емдомды күтумен күрделі жағдайда өткізген.

Осындай жауапты сәтте інісінің донор болуға шешім қабылдауы – бауырмалдықтың, адамгершілік пен жоғары жауапкершіліктің жарқын үлгісі.

Ота №1 қалалық клиникалық ауруханасының жоғары білікті трансплантолог-дәрігерлер тобының қатысуымен жүргізілді. Бүйрек трансплантациясы реципиенттің өмір сапасын айтарлықтай жақсартып, толыққанды өмірге қайта оралуына зор мүмкіндік береді.

Айта кетейік, №1 қалалық клиникалық ауруханасында ағза трансплантациясы медициналық көмектің жоғары технологиялық түрі ретінде жүйелі түрде жүзеге асырылып келеді.

Шымкентте 244-ші бүйрек трансплантациясы сәтті өтті. Шымкент қаласындағы №1 қалалық клиникалық ауруханада бүйрек трансплантациясына арналған 244-ші ота сәтті аяқталды. Бұл жолы донор – науқастың туған інісі болып, ағасының өмірін сақтап қалуға мүмкіндік берді.

Реципиент 2020 жылдан бастап «созылмалы бүйрек жеткіліксіздігі» диагнозымен дәрігерлердің тұрақты бақылауында болған. 2023 жылдан бері гемодиализ емін қабылдап келген. Атал-

Бетті дайындаған: Әлия ҚҰРАЛБЕК

ЖЫЛЫНА 36 МЫҢ ТОННА КӨКӨНІС ӨНДІРЕТІН ЖЫЛЫЖАЙ КЕШЕНІ САПЫНАДЫ

Қаратау ауданында құны 69 млрд теңгені құрайтын заманауи жылыжай кешенінің құрылысы басталды. Жобаға поляктық Fabe-Agro компаниясы бастамашылық жасады және негізгі инвестор да осы компания.

Жаңа кешен көкөністер, бақша өнімдері, тамыржемістер мен түйнектер өсіруге арналған және жалпы аумағы 144 гектар.

Қазіргі уақытта нысанда инженерлік коммуникацияларды тарту жұмыстары жүргізілуде.

Толық іске қосылғанда кешенде жыл сайын 36 мың тоннаға дейін көкөніс өнімдері өндірілетін болады.

Жобаны аяқтау 2028 жылға жоспарланған.

Зілді әзіл

«ЖИНАЛЫСҚА АЙНАЛҒАН ҚҰДАЛЫҚ»

Мен танысымның үйіндегі құдалықта отырмын. Кең зал, келісті дастархан, думандатқан көпшілік – отырыс қызып-ақ кеткен.

Мәзірде не жоқ дейсіз? Қазақшалап айтқанда, құс сүтінен басқаның бәрі бар. Бетіне қалампыр себілген күлше нандар, ромбик тәрізді, шет-шетіне жырым-жырым өрнек салынған алтын түстес төрелкелерге қойылған төтті тоқаштар, сақиналай туралып тауық етімен араластырылған қазы-қарталар, гүл пішінінде кесіліп дәндері алынып тасталған қарбыз кесінділері, ұзыншалап тіліп, көлденең бөліктерге бөлінген қауын тілімдері, ноқат пен сәбіз араластырып, жұмыртқа қосқан салаттар, түр-түсі қоңыр, қаз бен үйрек пішіндес шоколад құймалары.

Көтеріңкі вазаларға ұқыптап салынған алма, жүзім, апельсиндер... Әрине, сусындар мен шараптардың түр-түрінің қалай қойылғаны жайлы айтпасам да болады – олардың қандай талғаммен орналастырылғанын оқырман өзі-ақ аңғарып отыр. Сосын бөлме ішіне көз жүгірте бастадым. Кез келген қарапайым үйде болатыны сияқты, сыртына қағаз жапсырылған қабырға жихазы мұнда да бар екен. Оның төбесіне қатарластыра қойылған пластмасса ойыншықтар: аю, қасқыр, түлкі және ақ көйлек киген қуыршақ қыз жайғасыпты. Сонымен қатар перделер, кілемше, төбеде бес патроны болғанымен, біреуіне ғана шам орнатылған әшекейлі люстра. Шамасы, қуат көзін үнемдеген болу керек.

Бәрі дұрыс!
Бірақ мен секемшіл адаммын. Кейінгі қатарда отырған өз орнымды барлай бастадым. Біздің жақта жайғасудың өзгермес өз заңы бар емес пе?

«Мен осы дұрыс отырмын ба?» – деп ойладым.

Құдалар жағы он бес адам екен. Төрде бас құда мен келіннің әкесі, нағашысы, одан кейін жасы кішілеу болса да тағы бір туысы отыр. Одан әрі келіннің шешесі, екі апасы, көрші ауданнан арнайы шақырылған қылғиғаң құдаша мен жеңгесі жайғасыпты.

Ал мына кісілер – ауыл ақсақалдары, көрші-қолаң, кесе ұсынушылар, шай құйғыштар, суып қалған шәйнектерді дер кезінде ауыстырып жүретін пысық жігіттер. Ауыл заңы осылай – олар қашанда осы ретпен отырады.

Жағдайға қарағанда, жаман отырмаған сияқтымын – орта тұстан орын тиіпті. Кезек сөз тілек айту үшін ауыл ақсақалына берілді. (Құда бірінші боп сөйлеп қойған.)

Қария сөзін асықпай бастады:
– Айналайын қарақтарым...

Құдай-ай! Дәл осы сәтте танысымның көршісі – өкім мырза кіріп келмесі бар ма! Көршісі болған соң шақыра салған ғой.

Өкім көрсек өре түрегелетін әдетіміз! Сол үрдіспен біз де төмен жылжып, «қымбат кісіні» төрге отырғыздық. Қария сөзін қайта жалғады:

– Айналайын құдалар...

Бұл қырсықты қойсаңызшы. Ақкөңіл бауырларымды мен түзетпеймін ғой. Өкім келсе көтеріліп кететін мінезіміз бар. Сол сөт тапал сары жігіт өкімге қарап:

– Әбеке, көпір жайы не болмақ? Жақын арада қолға аласыздар ма? – деп сұрап қалмасы бар ма.

– Бюджеттен қаржы бөлінсе, жөндейміз, – деді өкім.

– Жол ше?

– Оны да.

Мен оңбаймын ғой! Қария сөзін толық айтты ма, айтпады ма – аңғармаппын. Бәріміз де солай болған шығармыз.

Асаба сөзді ақсары құдағига берді.

Мына сөзді ол айтты – деп біліңіздер:

– Қадірменді құдалар! Екі жас өсіп-өніп...

Әй, бізді ұратын адам жоқ қой! Ақкөңілдігіміз қай жерде абырой өпере қояр еді? Орта жастағы бір кісі:

– Әбеке, биыл несие жайы қалай болмақ? Азын-аулақ жерім бар еді, соған арпа-бидай ексем, – деп сайрай жөнелгені!

– Еге беріңіздер, жаман болмайсыздар, – деді өкім.

– Былтырғыдай боп жүрмей ме?

– Былтыр қалай болып еді?

– Ойбай, бізге келгенде жанар-жағармай қымбаттап, егінімізді жинап ала алмай қалдық қой!

– Әй, оған өкім мырзаның не қатысы бар?

– деп бір кісі басу айтты.

– Жай сұрай салғаным ғой...

Құдай-ай, сүйер қылығымыз жоқ! Сәл де болса құдағидың сөзін тыңдасақ болар еді. Өкінішке қарай, ақсары құдағидың не айтқаны біріміздің де есімізде қалмапты.

Сөз кезегі келіннің нағашысына берілді.

Тыңдап көрейік, ол не деді екен?

– Күйеудің үш жұрты бар, – деді ол. – Өз жұрты, қайын жұрты, нағашы жұрты. Өз жұртың – туған жерің...

Жаратқан бізді қалай болса солай асығыс жарата салған-ау деймін! Оның салдарын әр жерде көріп жүрмін. Соның дәлелі – сөйлеушінің сөзін бөліп, өкім мырзаға қойылған сұрақтар.

Олар былай деді:

– Шетелдерде жағдай қиын дейді.

– Ауғанстанда автобус аударылып, қанша адам қаза тапты дейді. Сол рас па?

«Өздеріне де обал жоқ, жол ережесін сақтамай ма?» – деген өкімнің жауабы мен кейбір дегбірсіздердің:

– Әбеке, биыл шөп мәселесі қалай болар екен? Аспаннан тамшы тамбай тұр ғой, – деп өкімге қарата айтқандары – айтқандар.

Тост одан кейін де талай адамға берілді. Қылмиған құдаша да сөйледі. Бәрі отырып сөйлесе, ол орнынан тұрып, қаладағы бір университетте сырттай оқытынын айтып, бокалын жоғары көтеріп тұрып сөзін бастады.

Мынау – соның сөзі:

– «Үйлену оңай, үй болу қиын!» Екі жасқа тілейтінім – өмірде бақытты жанұя болып, аңсаған армандарына жетіп, өздерінің...

Тұрмысқа шықпаған жас болса да, осылай сөйледі. Және сөйлеген кезде аузындағы алтын тістері жарқырай көрініп тұрды.

«Осы біз қиын мұсылмандармыз-ау!» – деп ойлады. Оған мысал – құдашаның сөзін бөліп, өкім мырзаға жарыса сұрақ қойған екі жігіт.

Сұрақтың соңы көп жиында кездесе беретін ерегеске айнала жаздады.

Олар былай деді:

– Енді биыл қандай жәрдем бересіздер?

– Кімге? – деді өкім салмақты дауыспен.

– Ауылға ғой!

– Өз күндеріңізді өздеріңіз көресіздер.

– Желңдікпен несие береді деген қайда?

– Ол әншейін бос сөз болу керек.

Манадан бері ішілген шараптың буы әсер етті ме, екі жігіт қонаңдап, айнала абырдабырға айналды.

Көп ішінен біреу тұрып:

– Онда дауысқа саламыз! – деді.

Пікір көз алдымызда екіге жарылды.

– Әркімнің сөзі дұрыс дегендеріңіз оң қолдарыңызды көтеріңіздер. Бір, екі, үш, төрт!

– Енді анау жігіттердің сөзі дұрыс дегендеріңіз сол қолдарыңызды көтеріңіздер. Бір, екі, сегіз, он!

Сөйлеуші меймандар жайына қалды. Құдалық өз-өзінен жиналысқа айналып кете барды. Кімнің кімге не дегені, жастарға қандай ізгі тілектер айтылып, олардың келешекте қандай отбасы құлары – бірде-бірі есте қалмапты.

Мен танысымның үйіндегі құдалықта отырмын. Кең зал, келісті дастархан, думандатқан көпшілік – отырыс қызып-ақ кеткен.

Мәзірде не жоқ дейсіз? Қазақшалап айтқанда, құс сүтінен басқаның бәрі бар. Бетіне қалампыр себілген күлше нандар, ромбик тәрізді, шет-шетіне жырым-жырым өрнек салынған алтын түстес төрелкелерге қойылған төтті тоқаштар, сақиналай туралып тауық етімен араластырылған қазы-қарталар, гүл пішінінде кесіліп дәндері алынып тасталған қарбыз кесінділері, ұзыншалап тіліп, көлденең бөліктерге бөлінген қауын тілімдері, ноқат пен сәбіз араластырып, жұмыртқа қосқан салаттар, түр-түсі қоңыр, қаз бен үйрек пішіндес шоколад құймалары.

Көтеріңкі вазаларға ұқыптап салынған алма, жүзім, апельсиндер... Әрине, сусындар

мен шараптардың түр-түрінің қалай қойылғаны жайлы айтпасам да болады – олардың қандай талғаммен орналастырылғанын оқырман өзі-ақ аңғарып отыр. Сосын бөлме ішіне көз жүгірте бастадым. Кез келген қарапайым үйде болатыны сияқты, сыртына қағаз жапсырылған қабырға жихазы мұнда да бар екен. Оның төбесіне қатарластыра қойылған пластмасса ойыншықтар: аю, қасқыр, түлкі және ақ көйлек киген қуыршақ қыз жайғасыпты. Сонымен қатар перделер, кілемше, төбеде бес патроны болғанымен, біреуіне ғана шам орнатылған әшекейлі люстра. Шамасы, қуат көзін үнемдеген болу керек.

Бәрі дұрыс!

Бірақ мен секемшіл адаммын. Кейінгі қатарда отырған өз орнымды барлай бастадым. Біздің жақта жайғасудың өзгермес өз заңы бар емес пе?

«Мен осы дұрыс отырмын ба?» – деп ойладым.

Құдалар жағы он бес адам екен. Төрде бас құда мен келіннің әкесі, нағашысы, одан кейін жасы кішілеу болса да тағы бір туысы отыр. Одан әрі келіннің шешесі, екі апасы, көрші ауданнан арнайы шақырылған қылғиғаң құдаша мен жеңгесі жайғасыпты.

Ал мына кісілер – ауыл ақсақалдары, көрші-қолаң, кесе ұсынушылар, шай құйғыштар, суып қалған шәйнектерді дер кезінде ауыстырып жүретін пысық жігіттер. Ауыл заңы осылай – олар қашанда осы ретпен отырады.

Жағдайға қарағанда, жаман отырмаған сияқтымын – орта тұстан орын тиіпті. Кезек сөз тілек айту үшін ауыл ақсақалына берілді. (Құда бірінші боп сөйлеп қойған.)

Қария сөзін асықпай бастады:

– Айналайын қарақтарым...

Құдай-ай! Дәл осы сәтте танысымның көршісі – өкім мырза кіріп келмесі бар ма! Көршісі болған соң шақыра салған ғой.

Өкім көрсек өре түрегелетін әдетіміз! Сол үрдіспен біз де төмен жылжып, «қымбат кісіні» төрге отырғыздық. Қария сөзін қайта жалғады:

– Айналайын құдалар...

Бұл қырсықты қойсаңызшы. Ақкөңіл бауырларымды мен түзетпеймін ғой. Өкім келсе көтеріліп кететін мінезіміз бар. Сол сөт тапал сары жігіт өкімге қарап:

– Әбеке, көпір жайы не болмақ? Жақын арада қолға аласыздар ма? – деп сұрап қалмасы бар ма.

– Бюджеттен қаржы бөлінсе, жөндейміз, – деді өкім.

– Жол ше?

– Оны да.

Мен оңбаймын ғой! Қария сөзін толық айтты ма, айтпады ма – аңғармаппын. Бәріміз де солай болған шығармыз.

Асаба сөзді ақсары құдағига берді.

Мына сөзді ол айтты – деп біліңіздер:

– Қадірменді құдалар! Екі жас өсіп-өніп...

Әй, бізді ұратын адам жоқ қой! Ақкөңілдігіміз қай жерде абырой өпере қояр еді? Орта жастағы бір кісі:

– Әбеке, биыл несие жайы қалай болмақ? Азын-аулақ жерім бар еді, соған арпа-бидай ексем, – деп сайрай жөнелгені!

– Еге беріңіздер, жаман болмайсыздар, – деді өкім.

– Былтырғыдай боп жүрмей ме?

– Былтыр қалай болып еді?

– Ойбай, бізге келгенде жанар-жағармай қымбаттап, егінімізді жинап ала алмай қалдық қой!

– Әй, оған өкім мырзаның не қатысы бар? – деп бір кісі басу айтты.

– Жай сұрай салғаным ғой...

Құдай-ай, сүйер қылығымыз жоқ! Сәл де болса құдағидың сөзін тыңдасақ болар еді. Өкінішке қарай, ақсары құдағидың не айтқаны біріміздің де есімізде қалмапты.

Сөз кезегі келіннің нағашысына берілді.

Тыңдап көрейік, ол не деді екен?

– Күйеудің үш жұрты бар, – деді ол. – Өз жұрты, қайын жұрты, нағашы жұрты. Өз жұртың – туған жерің...

Жаратқан бізді қалай болса солай асығыс жарата салған-ау деймін! Оның салдарын әр жерде көріп жүрмін. Соның дәлелі – сөйлеушінің сөзін бөліп, өкім мырзаға қойылған сұрақтар.

Олар былай деді:

– Шетелдерде жағдай қиын дейді.

Түл және Көбелек

Бақтағы гүлдерге қонған көбелектерге қарап отырып, осы көріністі неге теңесем болады екен деген ой басымға келе қалды. Сіздер теңеу табу оңай деп ойлайсыздар ма? Жоқ! Барлық жайтты қарастырып көрдім – ұнамады. Гүлді қызға, жігітті көбелекке теңеп көріп едім, ол да жақпады. Жақпағаны – ол ескі тіркес, әбден айтылып, көркемдік жаңалығын жойғандықтан. Өлі жұрттың ойына келе қоймаған, әсерлі теңеу тапқым келді.

Жаратқан берейін десе амал бар ма, гүлге қонған көбелектерді неге қызметтегі министрлерге ұқсатпаймын деп ойладым. Осы арада ескерте кетейін: министрлерді көбелекке емес, көбелектерді министрге теңегенім дұрыс болар. Сонымен, қанаттары тарамдалып, қызыл жолаққа боялған, әлгі жолақ қанатқа қызғылт реңк беріп тұрғандықтан түсі мөлдір қызылдау көрінетін көбелек райхан гүліне қонып, көп отырмастан раушан гүліне ұша жөнелді.

Министрлеріңіз де солай. Мәдениет министрлігін раушан гүлі деп аласақ, оны сөл басқарған министр сыртқы істер министрлігі – «райхан гүліне» қарай ұша жөнеледі. Осы сөт гүлден-гүлге қонған көбелек министрлерге ұқсамағанда кімге ұқсамақ?

Әне, көк қанатының ұштары дөңгелек қара дақтарға боялған, қаққан қанаттары ашылып-жұмылған көзді елестететін көбелек сары гүлден желмен ыргалған ақ гладиолуска барып қонды. Көріністің өзі ғажап! Ақ саусаққа көк көзі бар сақина таққандай жарасып, екеуі күн нұрына малынып қосыла тербелді.

Мен бұл арада алмадан өрікке, одан шабдалы гүліне қонған аралар туралы айтып отырған жоқпын. Айтсам, олар да солай – саладан салаға ауысқан министрлерімізден аумады. Қарап отырмын: бақтың бәрі ұшып-қонған, сан түсті, сан мінезді «министрлер». Осындайда ой туады: біз өзіміз де қызық халықпыз!

Анау министр әлеуметті оңдырмай жүріп білім министрлігіне ауыса кетті. Мынасы қаржыдан денсаулыққа бір-ақ қарғыды деп орталық баспасөз оларды кінәлап жатады. Бірақ ауысудың өзі гүлден-гүлге қонған көбелектерден алынса, біздің министрлерімізді кінәлағанымыз жөн емес екен! Көбелектер-министрлер... Қанатында қызыл, қара дағы бар көбелектер қызық, ә!

Ералхан ЖЫЛҚЫАЙДАРҰЛЫ.

ҚЫС МЕЗГІЛІНДЕ ДЕНСАУЛЫҚТЫ ҚАЛАЙ КҮТЕМІЗ?

Қыс - табиғат тынығып, ауа суытып, күн қысқаратын, адам ағзасына ең көп салмақ түсетін мезгілдердің бірі. Кез келген ауа райы адам денсаулығына әсер етеді, алайда қысқы суық пен ылғалдылық иммунитетті төмендетіп, тыныс жолы ауруларын жиілетіп, созылмалы дерттердің асқынуына себеп болуы мүмкін. Сондықтан бұл уақытта ағзаны күту - кездейсоқ әрекет емес, жүйелі әдет болуға тиіс. Төменде қыс мезгілінде денсаулықты қорғаудың негізгі қағидалары, дұрыс ас пен пайдалы сусындар жайлы кең көлемді түсіндірме беріледі.

ҚЫСТАҒЫ ДҰРЫС АЗЫҚТАНУ – ИММУНИТЕТТІҢ БАСТЫ ҚАЛҚАНЫ

Қыс мезгілінде ағза жылу өндіру үшін жазға қарағанда көбірек энергия жұмсайды. Сол себептен тамақтану рационы құнарлы әрі дәруменге бай болуы керек.

Ақуызға бай тағамдар ретінде сиыр және қой еті – қайнатылған немесе бұқтырылған түрі; балық (лосось, скумбрия, теңіз балығы) – омега-3 көзі; жұмыртқа; бұршақ, үрме бұршақ, ноқат; айран, сүзбе, құрт ұсынылады. Бұл тағамдар иммундық жасушаларды қалпына келтіреді, бұлшықет күшін арттырады. Тым майлы немесе қуырылған ет жүрекке ауырлық түсіретінін ұмытпаңыз.

Көкөніс пен жемістің қысқы рационада дәрумен аз болады деген қате түсінік бар. Жергілікті және ұзақ сақталатын өнімдер иммунитетті нығайтуға жеткілікті.

Қысқы дәрумендерге бай жеміс-жидектер мен көкөністер сәбіз (А дәрумені – көздің және терінің қорғанысы), асқабақ, қырыққабат (С дәрумені), қызылша, алма, цитрус (апельсин, мандарин, лимон), құрма, өрік, мейіз (кептірілген жеміс). Соңғысы – темір, калий, магнийдің керемет көзі.

Көмірсуы бар тағамдар – энергия қайнары. Қыста көмірсуды толық шектеу аурушаңдықты арттырады. Бірақ оның сапасы маңызды. Пайдалы көмірсулар: қарақұмық, сұлы, тары жармалары; қоңыр күріш; тұтас дәнді нан; картоп (кәмпіттен әлдеқайда пайдалы).

Бұлар энергияны біртіндеп береді, семіздікке жол ашпайды. Қыста жеуге өте пайдалы

тағамдар: 1) Сарымсақ пен пияз – табиғи антибиотик. 2) Бал – суықтан сақтайды, тамақ ауырғанда жұмсартыды. 3) Қызыл бұрыш, зімбір – қан айналымын жақсартады. 4) Таңқурай тосабы – қызу түсіреді. 5) Қара тмин (зире) мен куркума – қабынуға қарсы әсері бар.

ҚЫС МЕЗГІЛІНЕ АРНАЛҒАН ПАЙДАЛЫ СУСЫНДАР

Адам суық мезгілде суды аз ішеді, бірақ ағзаға сұйықтық сол қалпында қажет. Бұған қоса, жылы сусындар қан айналымын жақсартып, тыныс жолдарын жылытады.

Ыстық шөй түрлері: 1) Зімбірлі лимон шөйі – суық тигенде таптырмас; 2) Қара шөйге бал мен лимон қосу – иммунитетті көтереді; 3) Жалбыз бен итмұрын тұнбасы – С дәруменіне бай; 4) Қызыл шөй (каркадэ) – қан қысымын реттейді.

Сүттен дайындалған сусындар: 1) Бал қосылған жылы сүт – ұйқыны жақсатады, жөтелді жұмсартыды; Сарымсақ қосылған сүт – антисептик. Сондай-ақ, қыста да күніне 1,5–2 литр су ішу керек. Қатты жылытылған бөлмелер ағзаны тез сусыздандырады.

СУЫҚТАН ҚАЛАЙ ҚОРҒАНАМЫЗ?

Жалғыз қалың киімнен гөрі бірнеше жұқа қабат жылууды жақсы ұстайды:

1. ішкі қабат – мақта,
2. ортаңғы – жүн,
3. сыртқы – жел өткізбейтін.

Суық 60% дейін бас арқылы өтеді. Қыста баскиімсіз жүру – иммунитетке тікелей соққы.

Бөлме ылғалдылығы жеткілікті болуы керек. Қатты қызатын батареялар ауа құрғатады. Бұл - тамақтың, мұрынның, өкпенің шырышты қабатын құрғатып, вирусқа есік ашады.

Ылғалдылық 40–60% болуға тиіс. Күніне кемі 30 минут жаяу жүру – өзіңізге жасаған ең жақсы күтім. Қыста ағза көп энергия жұмсайтын

дықтан, ұйқы 7–8 сағат болуы керек. Жеткіліксіз ұйқы – иммунитеттің әлсіреуінің бірінші себебі.

ҚЫСҚЫ АУРУЛАРДАН ҚАЛАЙ ҚОРҒАНАМЫЗ?

Тыныс жолдары ауруларына суық су, тоңу, ылғал киім, жел – басты себеп.

Алдын алу үшін далада 10–15 минуттан артық тоңып тұрмау, үсті-басы терлеген күйде далаға шықпау, халық көп жиналған жерде маска қолдану және мұрын жолдарын тұзды сумен шаю керек.

Вирус ең белсенді болатын кезең – қаңтар-ақпан. Вирусқа төтеп беру үшін бөлмені желдетіп, қолды жиі жуып, иммунитетті көтеретін тағамдарды көбейтіп, тым тәттіден бас тарту қажет. Себебі қант вирусқа жол ашады.

Суықта буындар қатайды, қан айналымы баяулайтынын ескерсек, жүн шұлық, жылы жамылғы, омега-3, Д дәрумені, жеңіл дене жаттығуларын жасап тұрғаныңыз абзал.

ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ДЕНСАУЛЫҚТЫ ҰМЫТПАЙЫҚ

Қыс – күн қысқа, көңіл-күй тез бұзылады.

Бұл – табиғи құбылыс.

Не көмектеседі?

- табиғи жарықты көбейту (танертеңгі серуен);
- жылы түсті жарық;
- күн төртібін сақтау;
- Д дәруменін жеткілікті қабылдау;

• жылы орта, отбасы, достармен қарым-қатынас.

Қыс мезгілі – ағзаға сынақ кезеңі. Бірақ дұрыс тамақтану, жылы киіну, пайдалы сусын және қозғалыс арқылы бұл мезгілді жеңіл өткізуге болады. Ең бастысы – иммунитеттің табиғи қорғанысын әлсірететін әдеттерден арылу және ағзаға күтіммен қарау.

Денсаулық – байлықтың бастауы. Қыстың қауыры сізді айналып өтсін!

Жарамсыз деп танылсын

***Утерянный документ Устав Объединение Юридических лиц” Ассоциация молодежи ЮКО” БИН 090240008385 считать недействительными.

***1991ж.туылған Кадыров Самат Нуралыевич атына тіркелген қызметтік куәлігінің жоғалуына байланысты жарамсыз деп танылсын.

***Утерянные документы ИП”AZIZ trans”ИИН820331302047,иностранные бланки разрешения для перевозки грузов Россия(универсал)№0292937, №0290267-считать недействительными.

ҚАТТЫ СУЫҚТА БЕТ КҮТІМІ: НЕ ІСТЕУ КЕРЕК?

Теріні жақсылап ылғалдандыру емес – майлай қорғау

Қыста көп адам қателесіп бетіне жеңіл крем жағып шығып кетеді. Алайда суықта су негізіндегі кремдер теріні тағы да тондырады.

Не қолдану керек?

• Құрамында майы көп құнарлы (питательный) кремдер

• Ланолин, ши майы (масло ши), кокос майы, жожоба майы бар кремдер

• Қорғаныс кремдері (barrier cream), «winter cream» деп жазылған өнімдер

Дәл далаға шығар алдында ылғалдандырғыш крем жағуға болмайды!

Ол терідегі ылғалды мұздатып, жарылуға себеп болады.

Кремді далаға шығардан 30–40 минут бұрын жаққан дұрыс.

Мұздай ауада теріні ашық қалдырмаңыз

Суықта бет әдеттегіден тез қызарады, капиллярлар кеңейеді.

Мойынға және беттің төменгі бөлігіне тоқылған бафф немесе шарф, желден қорғайтын маска және бас киім міндетті түрде маңдайды жауып тұрсын

Тілдіру, қабыршақтану болса – жұмсақ тазарту керек, себебі, суықта қатты скрабпен үйкеле беру – теріні зақымдайды.

Қандай тазарту қажет?

• Жұмсақ, сүт тәрізді

гельдер

• «Без сульфатов», «для чувствительной кожи» өнімдері

• Аптасына 1 реттен артық скраб қолданбау

Бет майлары – қыста ең мықты қорғаныс. Қатты суық күндері кремнің үстіне жеңіл май жағуға болады. Жақсы майлар: жожоба, арган, ши майы, жүзім сүйегі майы, сквалан.

Ескерту: Майды таза күйде өте көп жақпау керек, бірнеше тамшы жеткілікті.

Ерін мен мұрын айналасы бірінші болып

жарылып, ауырады. Сол үшін қоректік бальзамдар, вазелин, ланолин, бал мен бадам қосылған бальзамдар қолданған жөн.

Ерінге далаға шығар алдын ылғалдандырғыш емес, майлы бальзам жағу керек.

Далаға сулы терімен шықпау

• Таза жуынғаннан кейін дер кезінде сүрту

• Спрей-мист қолданғаннан кейін бірден шықпау

• Терлеп тұрсаңыз, суыққа шықпай тұрып терді құрғатып алған жөн

Сулы тері – ең қауіпті, себебі суықта тез қатып, мұзды күйік (холодовой ожог) туғызады.

Қыста да SPF қажет

Қар мен мұз күн сәулесін қайта шағылыстырады. Қыстағы күн ультракүлгіннен қорғамайды деген – миф.

SPF 30 жеткілікті. Үйдегі ауа құрғақ – теріге қосымша зиян

Бөлмедегі батарея ауаны құрғатады, бұл теріні қысып, тез қабыршақтандырады.

Не істеу керек?

• Үйге ылғалдандырғыш құрылғы қою

• 40–60% деңгейінде ылғал ұстап тұру

• Су көп ішу

Қатты суықта декоративті косметиканы азайту

Тональды крем мен пудра теріні құрғатып, қабыршақтануды үлкейтеді.

Егер қолдансаңыз:

• ылғалдандыратын тон

• СС-крем

• Жеңіл текстура

Қызарып кеткен теріні үйде тыныштандыру

• түймедақ (ромашка) компрессі

• алоэ гелі

• пантенол кремі

• ниацинамид қосылған кремдер

Теріні үйде қатты ысқылап қыздыруға болмайды – бұл капиллярларды жарақаттайды.

Қатты суықта бет күтімі – дұрыс таңдалған крем, май, жылы киім және үй ішіндегі дұрыс ылғалдылықтан тұрады. Суықтан қорғайтын құнарлы крем жағып, бетіңізді желден сақтау – ең бірінші ереже. Теріні құрғататын артық процедуралардан бас тартып, майлы әрі тыныштандыратын күтімге көңіл бөлген жөн.

Открылось наследство

***Открылось наследство после смерти гр. Сысоева Игорья Юрьевича, умершего 15.11.2025г. Наследникам обращаться к нотариусу Накиповой А.Ш. г.Шымкент ул.Толлеби 39.тел. 8 778 591 80 98.

***Открылось наследство после смерти гр.Кожайсаковой Райхана, умершей 28.07.2025г. Наследникам обращаться к нотариусу Кожановой Д.Р. г.Шымкент Тамерлан.шоссе 22.тел.8 771 307 55 22.

***Открылось наследство после смерти гр.Калтаева Серика Мусабековича, умершего 09.11.2025г. Наследникам обращаться к нотариусу Бабаевой Л.К. г.Шымкент ул.Желтоқсан 20 Б-111.тел.8 701 721 43 83.

***Открылось наследство после смерти гр.Сейдахметова Есбола Саиновича, умершего 20.11.2025г. Наследникам обращаться к нотариусу Альчикеновой Ж.С. г.Шымкент ул.Маделі кожа 1 Г. тел. 8 705 682 20 75.

***Открылось наследство после смерти гр.Бейсенбиева Адилбека, умершего 05.05.2025г. Наследникам обращаться к нотариусу Асилбековой Г.М. г.Шымкент ул.Бейбитшилик 22.тел.8 705 895 71 81.

***Открылось наследство после смерти гр.Гадыльшина Шамиль Хаировича, умершего 23.09.2025г. Наследникам обращаться к нотариусу Рашитовой В.В. г.Шымкент ул.Гагарина 54.тел.8 701 340 92 97.

***Открылось наследство после смерти гр.Жунусова Шералы Шадрмановича, умершего 11.10.2025 г. Наследникам обращаться к нотариусу Бурабай А.К. Туркестан. обл. с.Рыскулова ул.Рыскулова 290.тел. 8 708 824 79 95.

***Открылось наследство после смерти гр.Зайнудинова Ташабай Абдугапуровича, умершего 09.07.2021г. Наследникам обращаться к нотариусу Полачевой М.В. г.Шымкент ул.Турысова 51 а. тел. 8 701 982 44 57.

***Открылось наследство после смерти гр.Орынбасарова Ербола, умершего 19.10.2025г. Наследникам обращаться к нотариусу Дауыловой Ж.А. г.Шымкент мкр.Нурсат 166-13. тел.8 701 749 71 48.

***Открылось наследство после смерти гр.Зиябекова Бекмахана Абдихановича, умершего 25.08.2025 г. Наследникам обращаться к нотариусу Копбаеву В.Н. Туркестан обл.с.Аксу ул.Жандарбекова 5 А.ткл.8 702 786 05 82.

***Открылось наследство после смерти гр.Бейсенбиева Адилбека, умершего 05.05.2025г. Наследникам обращаться к нотариусу Асилбековой Г.М. г.Шымкент ул.Бейбитшилик 22.тел.8 705 895 71 81.

***Открылось наследство после смерти гр.Сеитова Алихары Усентаевича, умершего 08.06.2025 г. Наследникам обращаться к нотариусу Бейсебаеву Р.Р. г.Шымкент ул.Маделі кожа 1 Г. тел.8 701 751 80 77.

***Открылось наследство после смерти гр.Токмурзиной Загиры Шаки-

ровны, умершей 02.07.2025 г. Наследникам обращаться к нотариусу Досимбековой Т.В. г.Шымкент ул.Иляева 4-81. тел. 8 701 727 45 71.

***Открылось наследство после смерти гр.Ильина Вячеслава Алексеевича, умершего 03.08.2025г. Наследникам обращаться к нотариусу Ирismetова Д.Б. г.Шымкент ул. Калдаякова 8-7 тел. 8 776 223 64 50.

***Открылось наследство после смерти гр.Абдрасиловой Гульнарны Джаныбаевны, умершей 17.09.2025 г. Наследникам обращаться к нотариусу Бабаевой Л.К. г.Шымкент ул.Желтоқсан 20Б. тел.8 701 721 43 83.

***Открылось наследство после смерти гр.Сариева Мурата, умершего 07.09.2025г Наследникам обращаться к нотариусу Алтынбекову С.Б. г.Шымкент ул.Калдаякова 7 тел. 8 705 884 84 84.

***Открылось наследство после смерти гр.Султанбекова Кадырлы Аданбековича, умершего 28.10.2025г. Наследникам обращаться к нотариусу Алиевой Н. г.Шымкент ул.Адырбекова 165.тел. 8 701 633 50 99.

***Открылось наследство после смерти гр.Туребековой Бактыкуля, умершей 04.08.2025г. Наследникам обращаться к нотариусу Бурабай А.К.Туркестан.обл. с.Рыскулова ул.Рыскулова 290.тел.8 708 824 79 95.

***Открылось наследство после смерти гр.Бектаева Нуралы Сериковича, умершего 23.07.2025г. Наследникам обращаться к нотариусу Танбергенову С.А. г.Шымкент мкр.Нурсат 39/1 тел.8 777 686 66 13.

***Открылось наследство после смерти гр.Ивлева Владимира Алексеевича, умершего 17.05.2025г. Наследникам обращаться к нотариусу Кожановой Д.Р. г.Шымкент Тамерлан.шоссе 11.тел. 8 771 307 55 22.

***Открылось наследство после смерти гр.Туламетовой Зоры, умершей 29.03.2019г. Наследникам обращаться к нотариусу Мамыковой Н.Т. г.Шымкент ул.Кабанбай батыра 18/4 тел. 8 702 996 27 79.

***Открылось наследство после смерти гр.Медетовой Тынымкуля Акимовны, умершей 22.09.2025г. Наследникам обращаться к нотариусу Султанбекову Е.Т. г.Шымкент ул.Иляева 4-41 тел. 8 701 718 10 49.

***Открылось наследство после смерти гр.Соломоновой Елены Викторовны, умершей 12.07.2025г. Наследникам обращаться к нота-

риусу Алиевой Н.г.Шымкент тел. 8 701 633 50 99.

***Открылось наследство после смерти гр.Оразбаева Амалхана, умершего 12.09.2025г. Наследникам обращаться к нотариусу Султанбекову Е.Т. г.Шымкент ул.Иляева 4-41 тел. 8 701 718 10 49.

***Открылось наследство после смерти гр.Цыганковой Ларисы Ивановны, умершей 02.11.2025г. Наследникам обращаться к нотариусу Жанузак Г.А. г.Шымкент ул.Аскарова 32-43.тел.8 701 753 69 00.

***Открылось наследство после смерти гр.Тажибаева Сержана Елеусовича, умершего 10.06.2025г. Наследникам обращаться к нотариусу Талип Д.А. Туркестан. обл. с.Рыскулова. ул.Рыскулова 199 тел. 8 702 917 72 13.

***Открылось наследство после смерти гр.Молданазарулы Курманая, умершего 03.11.2025г. Наследникам обращаться к нотариусу Измахановой Г.К. Туркестан.обл. с.Темирлан ул.Рыскулова 5/1 тел. 8 771 600 32 00.

***Открылось наследство после смерти гр.Акбердиевой Фатимы, умершей 31.10.2024г. Наследникам обращаться к нотариусу Сагындыковой К.Ж. г.Шымкент ул.Казбек би 49 тел.8 702 957 34 35.

***Открылось наследство после смерти гр.Шекербековой Улмекена Асильовны, умершей 25.06.2025г. Наследникам обращаться к нотариусу Мешитбаевой З.Д. г.Шымкент ул.Маделі кожа 1 Г. тел.8 771 383 43 47.

***Открылось наследство после смерти гр.Утешовой Гульжаната Сейтовны, умершей 01.12.2025г. Наследникам обращаться к нотариусу Султанбекову Е.Т. г.Шымкент ул.Иляева 4-41 тел. 8 701 718 10 49.

***Открылось наследство после смерти гр.Бердибаева Габита Испандияровича, умершего 19.10.2025г. Наследникам обращаться к нотариусу Топишеву Ч.Е. г.Шымкент мкр.Кайтпас-1 ул.Кочерова 66 а. тел. 8 771 694 54 44.

***Открылось наследство после смерти гр.Копжанова Мырзахана, умершего 21.10.2025г. Наследникам обращаться к нотариусу Альчикеновой Ж.С. г.Шымкент ул.Маделі кожа 1 г. тел. 8 705 682 20 75.

***Открылось наследство после смерти гр.Усманова Асамиддинхана Мухиддиновича, умершего 17.10.2025г. Наследникам обращаться к нотариусу Мадалиевой М.У. г.Шымкент ул.Аскарова 3-26.тел. 8 777 919 25 77.

***Открылось наследство после смерти гр.Бекетова Мырзабека Баймахановича, умершего 01.07.2025г. Наследникам обращаться к нотариусу Джунусовой Р.Т. г.Шымкент Тамерлан. шоссе 42-19.тел. 8 777 558 76 18.

***Открылось наследство после смерти гр. Жураева Махмута Алпысбаевича, умершего 20.09.2025 г. Наследникам обращаться к нотариусу Курбановой Ж.Н. г.Шымкент ул.Жиделибайсына 92 тел. 8 701 348 48 98.

Ликвидация

***ТОО "Промышленная безопасность ШТ" объявляет о своей ликвидации БИН 170240014575, все претензии принимаются в течение 2 месяца со дня опубликования. Казахстан г.Шымкент Самал-1 дом 99б.

***ООШ "Божбан ата урпактары" объявляет о своей ликвидации БИН 221140037981, все претензии принимаются в течение 2 месяца со дня опубликования.Казахстан г.Туркестан ул.Уалиханова тупик 1 дом 30.

***Общественный благотворительный фонд "Нур талап" объявляет о своей ликвидации БИН 180140039529, все претензии принимаются в течение 2 месяца со дня опубликования.Казахстан г.Шымкент Бадам-2 ул.Каражал 44.

***ТОО "MKS 2025" объявляет о своей ликвидации БИН 241140022431, все претензии принимаются в течение 2 месяца со дня опубликования.Казахстан Костанайская обл. г.Житикара мкр.6 дом 70 кв.46.

***ТОО "TriDem Group" объявляет о своей ликвидации БИН 190740002385, все претензии принимаются в течение 2 месяца со дня опубликования.Казахстан г.Шымкент мкр.Катын копр ул.Онтаева 23.

***ТОО "Finance Консалтинг" объявляет о своей ликвидации БИН 160540007046, все претензии принимаются в течение 2 месяца со дня опубликования.Казахстан г.Шымкент ул.Байтулы баба 39-3.

***ТОО "KAZPETROLEUMRESOURCES" объявляет о своей ликвидации БИН 150940000844, все претензии принимаются в течение 2 месяца со дня опубликования. Казахстан Туркестан обл.г.Ленгер ул.Омарулы Смаил 18.

ШЫМКЕНТТИҢ СПОРТШЫЛАРЫ ЭЛЕМ КУБОГЫНА АТТАНДЫ

6-8 желтоқсан күндері Финляндияның Рука тау-шаңғы курортында фристайлдан (акробатика, могул) Элем кубогының кезеңі өтеді. Олимпиада алдындағы шешуші жарыста Қазақстан ұлттық құрамасының намысын Шымкент қаласының 5 спортшысы қорғайды: Ұланбөкір Өмірзақов (Қысқы Азия Ойындарына қатысушы); Дінмұхаммед Райымқұлов (жастар арасындағы Элем чемпионатының жеңімпазы); Асан Асылхан (Қысқы Азия Ойындарының қола жүлдегері); Шерзод Хаширбаев (Қысқы Азия Ойындарының жеңімпазы); Ардана Маханова (Қысқы Азия Ойындарының күміс жүлдегері). Спортшылардың жаттықтырушысы – Іңкәрбек Бағлан. Бұл дода – 2026 жылы Италиядағы Милан-Кортина-д’Ампеццо қысқы Олимпиада ойындарына іріктеу саналатын маңызды кезең. Отандастарымыз осы сында рейтингке ұпай жинап, негізгі лицензиялық қорды толықтыруды көздейді. Айта кетсек, Қазақстан тәуелсіздік алғаннан бері қысқы Олимпиада ойындарында фристайлдан үздіксіз бақ сынап келеді. Бүгінде фристайл еліміздегі басты қысқы спорт түрлерінің қатарына жатады.

«Айғақ» республикалық газеті мен «Айғақ» телеарнасының ұжымы белгілі журналист, қаламгер, публицист «Қазақстан РТРК» АҚ Басқарма төрағасының өндіріс жөніндегі орынбасары, ТМД Журналистер конфедерациясы сыйлығының лауреаты, ҚР Президенті грантының иегері, Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткері Қайнар Олжайға бауыры **Бейбітбек ҚАЛИАҚПАРУЛЫНЫҢ** қайтыс болуына байланысты қайғысына ортақтасып көңіл айтады.

ХАБАРЛАНДЫРУ

«Ваш домофон Шымкент» ЖШС 2026 жылдың қаңтар айынан бастап домофон және бейнебақылау қызметтерінің тарифі 30%-ке көтерілгендігін хабарлайды. ТОО «Ваш домофон Шымкент» уведомляет о повышении тарифа с 01.01.2026г. по услуге техническое обслуживание домофона и видеонаблюдение до 30%. Офис.ул.байтурсынова 88 В№401 тел.+7700-335-65-55.

АЙҒАҚ

Газет ҚР Мәдениет және ақпарат министрлігінде, Ақпарат және мұрағат коми-тетінде 2010 жылдың 5 қаңтарда есепке қойылып, №10617-Г тіркеу куәлігі берілген.

Құрылтайшысы және меншік иесі «Айғақ» Медиа» ЖШС

Ұлжан ҚАСЫМЖАНҚЫЗЫ НАУШАБАЕВА - Бас редактор
Арайлым ӘБСАҒАТ - журналист
РЕДАКЦИЯНЫ МЕКЕНЖАЙЫ:
 160000, Шымкент қаласы, Ф. Ляев көшесі, 29.
 E-mail: aigak@mail.ru www.aigak.kz
Жандос САҒЫНДЫҚОВ - Безендіруші
Мұхтар СЕРІКБАЕВ - Тарату бөлімі
Ұлжалғас САҒЫНДЫҚОВА - Жарнама

Газет тарайтын облыстар мен қалалар:

Астана, Ақмола, Алматы, Атырау, Ақтөбе, Ақсу, Ақсай, Батыс Қазақстан, Шығыс Қазақстан, Солтүстік Қазақстан, Түркістан облысы, Жамбыл, Қызылорда, Қостанай, Көкшетау, Семей, Павлодар, Талдықорған, Қарағанды, Теміртау, Шымкент.

Жазылу индексі **65836**

Газет редакцияның компьютер орталығында теріліп, «M-press» ЖШС-нің баспаханасында басылды. Шымкент қаласы, А.Байтұрсынұнов көшесі, 18.

Тансырмы: №-305
 Таралымы: 5100

Немірдің кезекші редакторы - Аружан МАТТАЙ

Редакция авторлар мақаласы мен көзқарасына, жарнама мазмұнына жауап бермейді. Автор қолжазбасы өңделмейді және кері қайтарылмайды. Көлемі үш компьютерлік беттен асып материалдар қабылданбайды. «Айғақта» жарияланған материалдарды көшіріп немесе өңдеп басу үшін редакцияның жазбаша рұқсаты алынып, газетке сілтеме жасалуы міндетті.

ХАБАРЛАНДЫРУ

20.01.2026 жылы сағат 15:00-де Түркістан облысы, Созақ ауданы, Қаратау а.о, Бақырлы а., Жиенбет Батыр к-сі 11, ауыл әкімдік ғимаратында «Түркістан облысы Созақ ауданында орналасқан Жоғарғы-күмісты алтын-күміс кен орнын жер қойнауын пайдаланудың зардаптарын жою жоспарының және Бұзылған жерлерді, оның ішінде Жоғарғыкүмісті кен орнының № 5, 3, 14, 15 штольняларын қайта калпына келтіру жобасының Қоршаған ортаға әсер ету Рұқсатын алуға арналған өтініш материалдары (РШН жобасы, ҚББ, ӨЭББ, ҚОҚШЖ) бойынша қоғамдық тыңдау ашық ашық жиналыс түрде өтеді.

Онлайн конференцияға сілтеме: <https://us05web.zoom.us/j/88232685350?pwd=aNKIVoQARzWemhc3qKvetEeiPdZrFC.1>

88232685350?pwd=aNKIVoQARzWemhc3qKvetEeiPdZrFC.1

- Конференция идентификаторы:

882 3268 5350

- Кіру коды: 4uizfU

Әсер ету аймағы: Түркістан облысы, Созақ ауданы (44°11'28"с.е., 67°51'54"ш.б.).

Жобалық құжаттамамен ҚО мен ТР ЖКТ ҰДБ <https://ndbecology.gov.kz> және «Түркістан облысының табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы» ММ ресми интернет-ресурсында <https://www.gov.kz/memleket/entities/turkestan-tabigi-resurstar?lang=kz> танысуға болады, ескертулер мен ұсыныстар көрсетілген интернет-ресурстарда және Түркістан қ., Жаңа қала ш.а. 32 к-і, 20 ғимарат, a.erkebai@ontustik.gov.kz, тел.: 87253363845 арқылы қабылданады.

Жоспарланған іс-шараның бастамашысы: «Central Asia Mining Co» ЖШС. Шымкент қ., Төле би к-сі., 25, тел. +7-7252-55-13-14. БСН 130640000384.

Жобалық құжаттаманы әзірлеуші: «Азимут Геология» ЖШС. 100019, Қарағанды қ., Сәкен Сейфулин даңғылы 105, тел.8-7212-30-57-81. БСН 110940019838.

Қосымша ақпаратты электрондық пошта арқылы алуға болады: azim2001@mail.ru. тел. +7-701-803-24-93.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

20.01.2026 г. в 15:00 часов по адресу: Туркестанская область, Сузакский район, Каратауский с.о, с. Бақырлы, ул. Жиенбет Батыр 11, в здании акимата состоится общественные слушания в форме открытого собрания по Заявочным материалам на получения Экологического Разрешения на воздействия Плана ликвидации последствий операции по недропользованию золотосеребряного месторождения Верхнекумыстынское, расположенного в Сузакском районе Туркестанской области и Проекта рекультивации нарушенных земель, в том числе штолен № 5, 3, 14, 15 месторождения Верхнекумыстынское (Проект НДВ, ПУО, ППЭК, ПМ ООС).

- Ссылка на онлайн конференцию: <https://us05web.zoom.us/j/88232685350?pwd=aNKIVoQARzWemhc3qKvetEeiPdZrFC.1>

88232685350?pwd=aNKIVoQARzWemhc3qKvetEeiPdZrFC.1

- Идентификатор: 882 3268 5350

- Код: 4uizfU

Территория воздействия: Туркестанская область Сузакский район (44°11'28"с.ш., 67°51'54"в.д.).

Проектная документация размещена на экологическом портале НБД СОС и ПР <https://ndbecology.gov.kz/> и на официальном интернет-ресурсе ГУ «Управления природных ресурсов и регулирования природопользования Туркестанской области» <https://www.gov.kz/memleket/entities/turkestan-tabigi-resurstar?lang=ru>, замечания и предложения принимаются на указанных интернет-ресурсах и по адресу: г.Туркестан, микрорайон Жаңа қала, ул. 32, зд. 20, a.erkebai@ontustik.gov.kz, тел.: 87253363845.

Инициатор намечаемой деятельности: ТОО «Central Asia Mining Co». г. Шымкент, ул. Толе би, 25, тел. +7-7252-55-13-14. БИН 130640000384.

Разработчик проектной документации: ТОО «Азимут Геология». 100019, г. Караганда, пр. Сакена Сейфулина, д.105, БИН 110940019838.

Дополнительную информацию можно получить по электронному адресу: azim2001@mail.ru, тел. +7-701-803-24-93.

ХАБАРЛАНДЫРУ

Тапсырыс беруші «ENERGY LOGISTICS» ЖШС «Шымкент қаласы, Өл-Фараби ауданы, Н.Төрөқұлов көш.13а/2 мекенжайы бойынша орналасқан «Qaz Petro» жанармай бекеті» жобасы бойынша жария талқылау нысанында қоғамдық тыңдау өткізілетіні туралы хабарлайды. Жобалық құжаттама материалдары біріңғай экологиялық порталында ([https://ndbecology.gov.kz.](https://ndbecology.gov.kz)) қолжетімді болады. Барлық ескертулер және ұсыныстар 17.12.2025ж бастап 5 жұмыс күні ішінде қабылданады. bgm-86@mail.ru тел:87079476947.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

Заказчик ТОО «ENERGY LOGISTICS» сообщает, о проведении общественных слушаний в форме публичных обсуждений по проекту: «АЗС «Qaz Petro» расположенного по адресу: город Шымкент, Аль-Фарабиский район, ул.Н.Торекулова 13а/2» Проектная документация доступно на едином экологическом портале ([https://ndbecology.gov.kz.](https://ndbecology.gov.kz)). Все замечания и предложения принимаются с 17.12.2025г в течение 5 рабочих дней. bgm-86@mail.ru тел:87079476947.

ХАБАРЛАНДЫРУ

Тапсырыс беруші «ENERGY LOGISTICS» ЖШС «Шымкент қаласы, Туран ауданы, А.Байтұрсынов көш.83/1 мекенжайы бойынша орналасқан «Qaz Petro» жанармай бекеті» жобасы бойынша жария талқылау нысанында қоғамдық тыңдау өткізілетіні туралы хабарлайды. Жобалық құжаттама материалдары біріңғай экологиялық порталында ([https://ndbecology.gov.kz.](https://ndbecology.gov.kz)) қолжетімді болады. Барлық ескертулер және ұсыныстар 17.12.2025ж бастап 5 жұмыс күні ішінде қабылданады. bgm-86@mail.ru тел:87079476947.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

Заказчик ТОО «ENERGY LOGISTICS» сообщает, о проведении общественных слушаний в форме публичных обсуждений по проекту: «АЗС «Qaz Petro» расположенного по адресу: город Шымкент, Туранский район, ул.А.Байтұрсынова 83/1» Проектная документация доступно на едином экологическом портале ([https://ndbecology.gov.kz.](https://ndbecology.gov.kz)). Все замечания и предложения принимаются с 17.12.2025г в течение 5 рабочих дней. bgm-86@mail.ru тел:87079476947.

ХАБАРЛАНДЫРУ

Тапсырыс беруші «ENERGY LOGISTICS» ЖШС «Шымкент қаласы, Абай ауданы, Абай даңғылы 28/6 мекенжайы бойынша орналасқан «Qaz Petro» жанармай бекеті» жобасы бойынша жария талқылау нысанында қоғамдық тыңдау өткізілетіні туралы хабарлайды. Жобалық құжаттама материалдары біріңғай экологиялық порталында ([https://ndbecology.gov.kz.](https://ndbecology.gov.kz)) қолжетімді болады. Барлық ескертулер және ұсыныстар 17.12.2025ж бастап 5 жұмыс күні ішінде қабылданады. bgm-86@mail.ru тел:87079476947.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

Заказчик ТОО «ENERGY LOGISTICS» сообщает, о проведении общественных слушаний в форме публичных обсуждений по проекту: «АЗС «Qaz Petro» расположенного по адресу: город Шымкент, Абайский район, пр.Абая 28/6» Проектная документация доступно на едином экологическом портале ([https://ndbecology.gov.kz.](https://ndbecology.gov.kz)). Все замечания и предложения принимаются с 17.12.2025г в течение 5 рабочих дней. bgm-86@mail.ru тел:87079476947.

ХАБАРЛАНДЫРУ

Тапсырыс беруші «ENERGY LOGISTICS» ЖШС «Шымкент қаласы, Абай ауданы, Қызыл жар мөлтекауданы, №82/3 мекенжайы бойынша орналасқан «Qaz Petro» жанармай бекеті» жобасы бойынша жария талқылау нысанында қоғамдық тыңдау өткізілетіні туралы хабарлайды. Жобалық құжаттама материалдары біріңғай экологиялық порталында ([https://ndbecology.gov.kz.](https://ndbecology.gov.kz)) қолжетімді болады. Барлық ескертулер және ұсыныстар 17.12.2025ж бастап 5 жұмыс күні ішінде қабылданады. bgm-86@mail.ru тел:87079476947.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

Заказчик ТОО «ENERGY LOGISTICS» сообщает, о проведении общественных слушаний в форме публичных обсуждений по проекту: «АЗС «Qaz Petro» расположенного по адресу: город Шымкент, Абайский район, мкр.Кызыл жар №82/3» Проектная документация доступно на едином экологическом портале ([https://ndbecology.gov.kz.](https://ndbecology.gov.kz)). Все замечания и предложения принимаются с 17.12.2025г в течение 5 рабочих дней. bgm-86@mail.ru тел:87079476947.

ХАБАРЛАНДЫРУ

Тапсырыс беруші «Джаркинбаев Р.Н.» ЖК «Түркістан облысы, Сайрам ауданы, Қарасу ауыл округы, 057 орам, 1672 жер телімі мекенжайы бойынша орналасқан «VIP» жанармай бекеті» жобасы бойынша жария талқылау нысанында қоғамдық тыңдау өткізілетіні туралы хабарлайды. Жобалық құжаттама материалдары біріңғай экологиялық порталында ([https://ndbecology.gov.kz.](https://ndbecology.gov.kz)) қолжетімді болады. Барлық ескертулер және ұсыныстар 17.12.2025ж бастап 5 жұмыс күні ішінде қабылданады. bgm-86@mail.ru тел:87079476947.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

Заказчик ИП «Джаркинбаев Р.Н.» сообщает, о проведении общественных слушаний в форме публичных обсуждений по проекту: «АЗС «VIP» расположенного по адресу: Туркестанская область, Сайрамский район, Карасуский сельский округ, квартал 057, уч. 1672» Проектная документация доступно на едином экологическом портале ([https://ndbecology.gov.kz.](https://ndbecology.gov.kz)). Все замечания и предложения принимаются с 17.12.2025г в течение 5 рабочих дней. bgm-86@mail.ru тел:87079476947.

ХАБАРЛАНДЫРУ

Тапсырыс беруші «ENERGY LOGISTICS» ЖШС «Шымкент қаласы, Еңбекші ауданы, Қапал батыр көш. №200/11 мекенжайы бойынша орналасқан «Qaz Petro» жанармай бекеті» жобасы бойынша жария талқылау нысанында қоғамдық тыңдау өткізілетіні туралы хабарлайды. Жобалық құжаттама материалдары біріңғай экологиялық порталында ([https://ndbecology.gov.kz.](https://ndbecology.gov.kz)) қолжетімді болады. Барлық ескертулер және ұсыныстар 17.12.2025ж бастап 5 жұмыс күні ішінде қабылданады. bgm-86@mail.ru тел:87079476947.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

Заказчик ТОО «ENERGY LOGISTICS» сообщает, о проведении общественных слушаний в форме публичных обсуждений по проекту: «АЗС «Qaz Petro» расположенного по адресу: город Шымкент, Енбекшинский район, ул.Капал батыра №200/11» Проектная документация доступно на едином экологическом портале ([https://ndbecology.gov.kz.](https://ndbecology.gov.kz)). Все замечания и предложения принимаются с 17.12.2025г в течение 5 рабочих дней. bgm-86@mail.ru тел:87079476947.

ХАБАРЛАНДЫРУ

20.01.2026 жылы сағат 11:00-де Түркістан облысы, Созақ ауданы, Қаратау а.о, Бақырлы а., Жиенбет Батыр к-сі 11, ауыл әкімдік ғимаратында «Түркістан облысы Созақ ауданында орналасқан Жоғарғы-күмісты алтын-күміс кен орнын жер қойнауын пайдаланудың зардаптарын жою жоспарының және Бұзылған жерлерді, оның ішінде Жоғарғыкүмісті кен орнының № 5, 3, 14, 15 штольняларын қайта калпына келтіру жобасының Қоршаған ортаға ықтимал әсерлерді бағалау Есебі (ҚӨБ)» бойынша қоғамдық тыңдау ашық ашық жиналыс түрде өтеді.

Онлайн конференцияға сілтеме: <https://us05web.zoom.us/j/88316513701?pwd=jJvYdtRpKtj54tSdww6FTOfF45Sox.1>

88316513701?pwd=jJvYdtRpKtj54tSdww6FTOfF45Sox.1

- Конференция идентификаторы:

883 1651 3701

- Кіру коды: ocDbyu

Әсер ету аймағы: Түркістан облысы, Созақ ауданы (44°11'28"с.е., 67°51'54"ш.б.).

Жобалық құжаттамамен ҚО мен ТР ЖКТ ҰДБ <https://ndbecology.gov.kz> және «Түркістан облысының табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы» ММ ресми интернет-ресурсында <https://www.gov.kz/memleket/entities/turkestan-tabigi-resurstar?lang=kz> танысуға болады, ескертулер мен ұсыныстар көрсетілген интернет-ресурстарда және Түркістан қ., Жаңа қала ш.а. 32 к-і, 20 ғимарат, a.erkebai@ontustik.gov.kz, тел.: 87253363845 арқылы қабылданады.

Жоспарланған іс-шараның бастамашысы: «Central Asia Mining Co» ЖШС. Шымкент қ., Төле би к-сі., 25, тел. +7-7252-55-13-14. БСН 130640000384.

Жобалық құжаттаманы әзірлеуші: «Азимут Геология» ЖШС. 100019, Қарағанды қ., Сәкен Сейфулин даңғылы 105, тел.8-7212-30-57-81. БСН 110940019838.

Қосымша ақпаратты электрондық пошта арқылы алуға болады: azim2001@mail.ru. тел. +7-701-803-24-93.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

20.01.2026 г. в 11:00 часов по адресу: Туркестанская область, Сузакский район, Каратауский с.о, с. Бақырлы, ул. Жиенбет Батыр 11, в здании акимата состоится общественные слушания в форме открытого собрания по «Плану ликвидации последствий операции по недропользованию золотосеребряного месторождения Верхнекумыстынское, расположенного в Сузакском районе Туркестанской области и Проекту рекультивации нарушенных земель, в том числе штолен № 5, 3, 14, 15 месторождения Верхнекумыстынское с Отчетом оценки возможных воздействий на окружающую среду (ОВОС).

- Ссылка на онлайн конференцию: <https://us05web.zoom.us/j/88316513701?pwd=jJvYdtRpKtj54tSdww6FTOfF45Sox.1>

88316513701?pwd=jJvYdtRpKtj54tSdww6FTOfF45Sox.1

- Идентификатор: 883 1651 3701

- Код: ocDbyu

Территория воздействия: Туркестанская область Сузакский район (44°11'28"с.ш., 67°51'54"в.д.).

Проектная документация размещена на экологическом портале НБД СОС и ПР <https://ndbecology.gov.kz/> и на официальном интернет-ресурсе ГУ «Управления природных ресурсов и регулирования природопользования Туркестанской области» <https://www.gov.kz/memleket/entities/turkestan-tabigi-resurstar?lang=ru>, замечания и предложения принимаются на указанных интернет-ресурсах и по адресу: г.Туркестан, микрорайон Жаңа қала, ул. 32, зд. 20, a.erkebai@ontustik.gov.kz, тел.: 87253363845.

Инициатор намечаемой деятельности: ТОО «Central Asia Mining Co». г. Шымкент, ул. Толе би, 25, тел. +7-7252-55-13-14. БИН 130640000384.

Разработчик проектной документации: ТОО «Азимут Геология». 100019, г. Караганда, пр. Сакена Сейфулина, д.105, БИН 110940019838.

Дополнительную информацию можно получить по электронному адресу: azim2001@mail.ru, тел. +7-701-803-24-93.